

LEGE nr. 43 din 11 aprilie 2014 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice
EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 326 din 6 mai 2014

Notă

Conform art. II din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 1 august 2018, în cuprinsul legii sintagma „neuman” se înlocuiește cu sintagma „nonuman”.

Aceste sintagme au fost înlocuite direct în textul formei consolidate.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul I Dispoziții generale

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege instituie măsuri de protecție a animalelor utilizate în scopuri științifice sau în alte scopuri educative și, în acest scop, prevede norme ce reglementează următoarele:
(la 04-08-2018, Partea introductivă a alineatului (1) , Articolul 1 , Capitolul I a fost modificată de Punctul 1, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

a) înlocuirea și reducerea utilizării animalelor în proceduri, astfel cum sunt definite la art. 2 lit. a), precum și îmbunătățirea metodelor de creștere, adăpostire, îngrijire și utilizare a animalelor în proceduri;

b) originea, reproducerea, marcarea, îngrijirea și adăpostirea, precum și uciderea animalelor;

c) activitățile crescătorilor, furnizorilor și utilizatorilor de animale;

d) evaluarea și autorizarea proiectelor ce implică utilizarea animalelor în proceduri, astfel cum sunt definite la art. 2 lit. b).

(2) Prezenta lege se aplică în cazul în care animalele sunt utilizate în proceduri sau destinate utilizării în proceduri ori în cazul în care sunt crescute în mod special pentru ca organele sau țesuturile acestora să fie folosite în scopuri științifice ori educative.

(3) Prezenta lege se aplică până în momentul în care animalele prevăzute la alin. (2) sunt ucise, relocate sau returnate într-un habitat ori sistem de creștere adecvat.

(4) Eliminarea durerii, a suferinței, a stresului sau a vătămărilor de durată prin utilizarea eficace a metodelor anestezice, analgezice ori a altor metode nu exclude utilizarea unui animal în proceduri din domeniul de aplicare a prezentei legi.

(la 04-08-2018, Alineatul (4) din Articolul 1 , Capitolul I a fost modificat de Punctul 1, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(5) Prezenta lege se aplică în cazul următoarelor animale:

a) animale nonumane vertebrate vii, inclusiv forme larvare care se hrănesc autonom și forme fetale de mamifere începând cu ultima treime a stadiului lor normal de dezvoltare;

b) cefalopode vii.

(6) Prezenta lege se aplică în cazul animalelor utilizate în proceduri și care se află într-un stadiu de dezvoltare mai timpuriu decât cel prevăzut la alin. (5) lit. a), dacă animalul urmează să fie lăsat în viață după acest stadiu de dezvoltare și, în urma procedurilor efectuate, este probabil să prezinte durere, suferință, stres sau vătămări de durată după ce a ajuns la stadiul de dezvoltare respectiv.

(7) Prezenta lege nu se aplică în cazul:

a) practicilor agricole neexperimentale;

(la 04-08-2018, Litera a) din Alineatul (7) , Articolul 1 , Capitolul I a fost modificată de Punctul 2, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

b) actelor veterinare practicate în clinici, în scopuri neexperimentale;

c) studiilor efectuate în clinici veterinare necesare în vederea autorizării comercializării unui produs medicinal veterinar;

d) actelor efectuate în cadrul practicilor recunoscute de creștere a animalelor;

e) actelor efectuate în scopul principal de identificare a animalelor;

f) actelor care nu sunt susceptibile să provoace durere, suferință, stres considerabil sau vătămări de durată echivalente ori mai puternice decât cele produse de introducerea unui ac, cu bunele practici veterinare.

Articolul 2

Definiții

Pentru aplicarea prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos semnifică, după cum urmează:

a) procedură - orice utilizare, invazivă sau neinvazivă, a animalului în scopuri experimentale ori în alte scopuri științifice, cu rezultate cunoscute sau necunoscute ori în scopuri educative, care pot provoca animalului un anumit nivel de durere, suferință, stres ori vătămări de durată echivalente sau chiar mai puternice decât cele provocate de introducerea unui ac cu bunele practici veterinare; este inclusă orice acțiune care urmărește sau care ar putea să aibă ca rezultat nașterea ori eclozarea unui animal sau crearea și menținerea unei linii de animale modificate genetic în oricare dintre aceste condiții, însă este exclusă uciderea animalelor în scopul exclusiv al utilizării organelor ori țesuturilor acestora;

b) proiect - un program de lucru cu obiective științifice definite, care presupune folosirea uneia sau a mai multor proceduri;

c) proiect multiplu generic - proiect efectuat pe baza unor metode uzuale în scopul testării, diagnosticării sau producției în cadrul unei singure autorizări, însă fără ca aceste metode să fie excluse din evaluarea proiectului;

d) unitate - orice structură, orice clădire, orice grup de clădiri sau orice alt spațiu, care poate include un loc ce nu este complet închis ori acoperit, precum și instalații mobile;

e) crescător - orice persoană fizică sau juridică, cu scop lucrativ ori nu, care crește animalele prevăzute în anexa nr. 1, pentru a fi utilizate în proceduri sau pentru utilizarea în scopuri științifice a țesuturilor ori organelor care provin de la acestea sau care crește alte animale, în principal pentru aceste scopuri;

f) furnizor - orice persoană fizică sau juridică, cu scop lucrativ ori nu, alta decât un crescător, care furnizează animale pentru a fi utilizate în proceduri sau pentru utilizarea în scopuri științifice a țesuturilor ori organelor care provin de la acestea;

g) utilizator - orice persoană fizică sau juridică, cu scop lucrativ ori nu, care folosește animale în proceduri;

h) autoritate competentă - Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, respectiv unitățile din subordinea acesteia;

i) afecțiune invalidantă - reducerea capacității normale de funcționare fizică sau psihologică a unei persoane;

j) colonie autonomă - o colonie în care animalele sunt crescute exclusiv în cadrul acesteia sau provin din alte colonii, însă fără a fi capturate din sălbăticie, iar animalele sunt adăpostite într-un mod care asigură familiarizarea acestora cu oamenii;

k) inspecție - activitate definită potrivit art. 2 pct. 7 din Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind controalele oficiale efectuate pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate animală și de bunăstare a animalelor.

Articolul 3

Principiul înlocuirii, reducerii utilizării animalelor în proceduri și îmbunătățirii metodelor de creștere, adăpostire, îngrijire și utilizare a animalelor în proceduri

(1) Atunci când este posibil, se utilizează o metodă sau o strategie de testare satisfăcătoare din punct de vedere științific, care nu implică utilizarea animalelor vii.

(la 04-08-2018, Alineatul (1) din Articolul 3 , Capitolul I a fost modificat de Punctul 3, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(2) Numărul de animale utilizate în proiecte trebuie redus la minimum, fără a compromite obiectivele proiectului ce implică utilizarea animalelor în proceduri.

(3) Trebuie luate toate măsurile în vederea îmbunătățirii condițiilor de creștere, adăpostire și îngrijire a animalelor, precum și a metodelor utilizate în cadrul procedurilor, prin eliminarea sau reducerea la minimum a durerii, a suferinței, a stresului ori a vătămărilor de durată ce pot fi provocate animalelor.

(4) Prevederile prezentului articol se aplică în ceea ce privește efectuarea procedurilor, cu respectarea cerințelor prevăzute la art. 12.

Articolul 4

Scopurile procedurilor

(1) Procedurile pot fi desfășurate numai în următoarele scopuri:

- a) cercetare de bază;
- b) cercetare transferabilă sau aplicată care urmărește oricare dintre următoarele scopuri:
 - (i) prevenirea, profilaxia, diagnosticarea sau tratarea bolilor, a stărilor de sănătate precare sau a altor anomalii sau a efectelor acestora la oameni, animale sau plante;
 - (ii) evaluarea, detectarea, controlul sau modificarea bolilor fiziologice la oameni, animale sau plante; sau
 - (iii) bunăstarea animalelor și îmbunătățirea condițiilor de producție pentru animalele crescute în scopuri agricole;

(la 04-08-2018, Litera b) din Alineatul (1) , Articolul 4 , Capitolul I a fost modificată de Punctul 4, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

c) pentru oricare dintre scopurile prevăzute la lit. b) în dezvoltarea, producerea și testarea calității, eficacității și siguranței medicamentelor, a produselor alimentare și a hranei pentru animale și a altor substanțe sau produse;

d) protecția mediului natural în interesul sănătății sau al bunăstării oamenilor ori animalelor;

e) cercetare în scopul conservării speciilor;

f) învățământ superior sau pregătire profesională pentru dobândirea, menținerea sau îmbunătățirea competențelor profesionale;

(la 04-08-2018, Litera f) din Alineatul (1) , Articolul 4 , Capitolul I a fost modificată de Punctul 4, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

g) investigații medico-legale.

(2) Abrogat.

(la 28-07-2019, Alineatul (2) din Articolul 4 , Capitolul I a fost abrogat de Punctul 1, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

Articolul 5

Metode de ucidere

(1) Uciderea animalelor trebuie să fie realizată numai prin metode care provoacă cel mai mic nivel de durere, de suferință sau de stres.

(2) Animalele trebuie să fie ucise în unitatea unui crescător, furnizor sau utilizator, de către o persoană competentă, instruită și pregătită în acest sens, care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 22.

(3) În cazul unei aplicații practice în teren, animalul poate fi ucis de către persoana competentă potrivit alin. (2), în afara unei unități.

(4) În ceea ce privește animalele incluse în anexa nr. 4, se utilizează metoda de ucidere adecvată indicată în anexă.

(la 04-08-2018, Alineatul (4) din Articolul 5 , Capitolul I a fost modificat de Punctul 5, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(5) Autoritatea competentă poate acorda, la cererea solicitantului, derogări de la cerințele prevăzute la alin. (4), în următoarele situații:

a) pentru a permite utilizarea unei alte metode, cu condiția ca metoda să fie considerată cel puțin la fel de umană pe baza dovezilor științifice;

b) când, pe baza unei justificări științifice întocmite de către solicitant, se demonstrează că scopul procedurii nu poate fi atins prin utilizarea unei metode de ucidere prevăzute în anexa nr. 4.

(6) Prevederile alin. (2)-(4) nu se aplică în situația în care un animal trebuie ucis în cazuri de urgență, din motive de bunăstare animală, sănătate publică, siguranță publică, sănătate animală sau de mediu.

(la 04-08-2018, Alineatul (6) din Articolul 5 , Capitolul I a fost modificat de Punctul 5, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Capitolul II Dispoziții privind utilizarea anumitor animale în proceduri

Articolul 6

Specii pe cale de dispariție

(1) Exemplele din speciile pe cale de dispariție enumerate în anexa A la Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea, care nu intră sub incidența art. 7 alin. (1) din regulamentul respectiv, nu se utilizează decât în proceduri care îndeplinesc următoarele condiții:

a) procedura are unul dintre scopurile prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c) sau e) ori art. 4 alin. (2) lit. a);

b) există o justificare științifică, întocmită de solicitant, conform căreia scopul procedurii nu poate fi atins prin utilizarea altor specii decât a celor enumerate în respectiva anexă.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică speciilor de primate nonumane.

Articolul 7

Primate nonumane

(1) Exemplele de primate nonumane nu se utilizează în proceduri, cu excepția cazului în care procedurile îndeplinesc următoarele condiții:

(la 04-08-2018, Partea introductivă a alineatului (1) , Articolul 7 , Capitolul II a fost modificată de Punctul 6, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

a) procedura are unul dintre scopurile menționate la:

(i) art. 4 alin. (1) lit. b) pct. i) sau art. 4 alin. (1) lit. c) și se realizează în scopul evitării, prevenirii, diagnosticării și tratării unor afecțiuni potențial mortale ori invalidante care apar la om;

(ii) art. 4 alin. (1) lit. a) sau lit. e);

(la 28-07-2019, Punctul (ii) din Litera a) , Articolul 7 , Capitolul II a fost modificat de Punctul 2, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

(la 04-08-2018, Litera a) a alin. (1) din Articolul 7 , Capitolul II a fost modificată de Punctul 6, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

b) există o justificare științifică, conform căreia scopul procedurii nu poate fi atins prin utilizarea altor specii decât a primatelor nonumane.

(2) Exemplele de primate nonumane enumerate în anexa A la Regulamentul (CE) nr. 338/97, care nu intră sub incidența art. 7 alin. (1) din regulamentul respectiv, nu se utilizează în proceduri, cu excepția cazului în care procedurile îndeplinesc următoarele condiții:

(la 04-08-2018, Partea introductivă a alineatului (2) din Articolul 7 , Capitolul II a fost modificată de Punctul 6, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

a) procedura are unul dintre scopurile prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c) sau art. 4 alin. (2) lit. a) și se realizează în scopul evitării, prevenirii, diagnosticării și tratării unor afecțiuni potențial mortale ori invalidante care apar la om sau la art. 4 alin. (1) lit. e);

b) există o justificare științifică, conform căreia scopul procedurii nu poate fi atins prin utilizarea altor specii decât a primatelor nonumane și prin utilizarea speciilor neincluse în anexa A la Regulamentul (CE) nr. 338/97.

(3) În condițiile respectării prevederilor alin. (1) și (2), maimuțele mari nu se utilizează în proceduri, sub rezerva recurgerii la clauza de protecție prevăzută la art. 49 alin. (2).

Articolul 8

Animalele capturate din sălbăticie

(1) Animalele capturate din sălbăticie nu se utilizează în proceduri.

(2) Autoritatea competentă poate acorda derogări de la interdicția prevăzută la alin. (1) în baza unei justificări științifice, prin care solicitantul demonstrează că scopul unei proceduri nu poate fi atins prin utilizarea unui animal crescut pentru proceduri.

(3) Capturarea animalelor în sălbăticie se face de către persoane competente și prin metode care nu provoacă animalelor durere, suferință, stres sau vătămări de durată care pot fi evitate.
(la 04-08-2018, Alineatul (3) din Articolul 8 , Capitolul II a fost modificat de Punctul 7, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
(4) Desfășurarea activităților ce vizează specii de animale sălbatice strict protejate prevăzute la art. 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările ulterioare, se supune derogărilor stabilite potrivit respectivei ordonanțe de urgență.
(5) În situația în care, după capturare sau în timpul acesteia, se constată că animalul este rănit ori într-o stare de sănătate precară, acesta este examinat de către un medic veterinar sau o altă persoană care îndeplinește cerințele prevăzute la art. 24 și se iau măsuri de reducere la minimum a suferinței animalului sau, în cazul în care există o justificare științifică, autoritatea competentă poate acorda derogări de la cerința de a lua măsuri pentru a reduce la minimum suferința animalului.
(la 04-08-2018, Alineatul (5) din Articolul 8 , Capitolul II a fost modificat de Punctul 7, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
(6) Abrogat.

(la 04-08-2018, Alineatul (6) din Articolul 8 , Capitolul II a fost abrogat de Punctul 8, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 9

Animalele crescute în scopul utilizării în proceduri

(1) Animalele care aparțin speciilor prevăzute în anexa nr. 1 pot fi utilizate în proceduri numai în cazul în care au fost crescute în acest scop.
(2) Primatele nonumane prevăzute în anexa nr. 2 pot fi utilizate în proceduri, de la data stabilită în anexa respectivă, numai în cazul în care sunt urmașe ale primatelor nonumane crescute în captivitate sau care provin din colonii autonome.
(3) În baza unei justificări științifice, autoritatea competentă poate acorda derogări de la condițiile impuse prin alin. (1) și (2).
(la 04-08-2018, Alineatul (3) din Articolul 9 , Capitolul II a fost modificat de Punctul 9, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 10

Animale rățacite și nedomesticite din specii domestice

(la 04-08-2018, Denumirea marginală a articolului 10 din Capitolul II a fost modificată de Punctul 10, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
(1) Se interzice utilizarea în proceduri a animalelor rățacite și nedomesticite din specii domestice.
(la 04-08-2018, Alineatul (1) din Articolul 10 , Capitolul II a fost modificat de Punctul 10, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
(2) Autoritatea competentă poate acorda derogări de la prevederile alin. (1) numai în cazurile în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:
a) există o necesitate esențială de studii referitoare la sănătatea și bunăstarea animalelor respective ori amenințări grave pentru sănătatea umană sau animală ori pentru mediu;
b) există o justificare științifică, conform căreia scopul procedurii nu poate fi atins decât prin utilizarea unui animal rățacit sau nedomesticit.

Capitolul III Proceduri

Articolul 11

Condiții privind efectuarea procedurilor

(1) Procedurile se efectuează numai în cadrul unității utilizatorului.
(2) Orice derogare de la alin. (1) este acordată numai pe baza unei justificări științifice.
(3) Procedurile se desfășoară doar în cadrul unui proiect.

Articolul 12

Alegerea metodelor

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor legislației naționale care interzic anumite tipuri de metode, o procedură se efectuează doar dacă la nivelul Uniunii Europene nu există o altă metodă sau strategie de testare acreditată pentru a obține rezultatul dorit și care nu presupune utilizarea animalelor vii.
(2) În situația în care sunt alese procedurile, trebuie selectate cele care au cea mai mare probabilitate de a oferi rezultate satisfăcătoare și îndeplinesc în cea mai mare măsură următoarele cerințe:
a) utilizează un număr minim de animale;
b) implică animale cu cea mai scăzută capacitate de a simți durere, suferință, stres sau de a prezenta vătămări de durată;
c) provoacă nivelul cel mai scăzut de durere, suferință, stres sau vătămare de durată.
(3) Moartea ca punct final al unei proceduri se evită în măsura în care este posibil și se înlocuiește cu puncte finale timpurii și umane. În cazul în care nu poate fi evitată moartea ca punct final, procedura este concepută astfel încât:
a) să ducă la moartea unui număr cât mai mic de animale; și
b) să se reducă la un minim posibil durata și intensitatea suferinței animalului și, pe cât posibil, să se asigure o moarte lipsită de dureri.

Articolul 13

Anestezia

(1) Excepțând cazurile în care acest lucru este inadecvat, procedurile sunt efectuate sub anestezie generală ori locală sau se folosesc analgezicele ori o altă metodă corespunzătoare pentru a se asigura că durerea, suferința sau stresul sunt reduse la nivel minim. Procedurile care pot cauza leziuni grave ce pot determina durere severă nu sunt efectuate fără anestezie.
(2) În momentul luării deciziei privind oportunitatea folosirii anesteziei, se ține seama de următoarele criterii:
a) dacă anestezia este considerată ca fiind mai traumatizantă pentru animal decât procedura însăși;
b) dacă anestezia este incompatibilă cu scopul procedurii.
(3) Se interzice administrarea la animale a unui medicament care să oprească sau să restricționeze manifestarea durerii fără un grad adecvat de anestezie ori analgezie. În aceste cazuri, se furnizează o justificare științifică, însoțită de detalii privind schema de anestezie sau analgezie.
(4) Un animal care poate suferi de durere odată ce dispare efectul anesteziei este tratat cu analgezice preventive și postoperatorii sau cu alte metode paliative adecvate, cu condiția ca acest lucru să fie compatibil cu scopul procedurii.
(5) Imediat ce scopul procedurii a fost atins, se iau măsurile necesare pentru a reduce la minimum suferința animalului.

Articolul 14

Clasificarea severității procedurilor utilizate

(1) Procedurile sunt încadrate în una dintre categoriile de severitate prezentate în anexa nr. 7, respectiv "fără recuperare", "superficial", "moderat" sau "sever" în funcție de fiecare caz în parte, folosind criteriile de atribuire prevăzute în anexa respectivă.
(2) Cu excepția situației prevăzute la art. 49 alin. (3), se interzice realizarea unei proceduri în cazul în care aceasta presupune durere, suferință sau stres severe care pot să dureze mult timp și care nu pot fi ameliorate.

Articolul 15

Reutilizarea animalelor în proceduri

- (1) Un animal care a mai fost utilizat în una sau mai multe proceduri poate fi reutilizat într-o procedură nouă în favoarea unui animal care nu a mai fost utilizat în proceduri, numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
- a) severitatea efectivă a procedurilor anterioare a fost superficială sau moderată;
 - b) se demonstrează faptul că starea generală de sănătate și bunăstare a animalului este complet refăcută;
 - c) procedura ulterioară este clasificată drept "superficială", "moderată" sau "fără recuperare";
 - d) sunt respectate indicațiile veterinare, ținându-se seama de experiența de viață a animalului.
- (2) Prin excepție de la prevederile alin. (1) lit. a) și în urma efectuării unui examen veterinar al animalului, autoritatea competentă poate permite reutilizarea unui animal, cu condiția ca animalul să nu fi fost utilizat decât o singură dată într-o procedură care a presupus durere severă, stres sau suferințe echivalente.

Articolul 16

Finalul procedurii

- (1) O procedură este considerată finalizată în situația în care nu mai există alte observații de făcut în legătură cu procedura respectivă sau, în cazul noilor linii genetice modificate ale animalului, în situația în care nu mai sunt observate ori așteptate reacții de durere, suferință, stres sau vătămări de durată asupra descendenților, de o intensitate echivalentă ori superioară celei produse de introducerea unui ac.
- (2) La finalul unei proceduri, medicul veterinar sau, după caz, o altă persoană competentă, potrivit legii, în acest domeniu ia o decizie privind menținerea în viață a animalului. Animalul este ucis în situația în care este posibil să rămână cu durere, suferință ori stres moderate sau severe ori cu vătămări de durată.
- (3) În cazul în care animalul este ținut în viață, acesta primește îngrijire și adăpost adecvate stării sale de sănătate.

Articolul 17

Utilizarea în comun a organelor și a țesuturilor

Înființarea de programe de utilizare în comun a organelor și a țesuturilor de la animalele ucise este facilitată de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor prin înființarea unei baze de date disponibile publicului care cuprinde informații despre unitățile utilizatoare autorizate sanitar-veterinar pentru desfășurarea de proiecte care implică folosirea animalelor în proceduri.

(la 04-08-2018, Articolul 17 din Capitolul III a fost modificat de Punctul 11, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 18

Eliberarea și relocarea animalelor

Autoritatea competentă poate permite ca animalele utilizate în proceduri sau destinate utilizării în proceduri să fie relocate ori returnate în habitatul lor sau într-un sistem de crescătorie adecvat speciei respective, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) starea de sănătate a animalului permite acest lucru;
- b) nu există niciun pericol pentru sănătatea publică, sănătatea animală sau pentru mediu;
- c) au fost luate toate măsurile adecvate pentru protejarea bunăstării animalului.

Capitolul IV Autorizarea

Articolul 19

Autorizarea sanitar-veterinară a crescătorilor, a furnizorilor și a utilizatorilor de animale

- (1) Toți crescătorii, furnizorii și utilizatorii de animale trebuie autorizați sanitar-veterinar de către autoritatea competentă și înregistrați într-o bază națională de date disponibilă publicului. Autorizația se acordă pentru o perioadă de 5 ani.
- (la 04-08-2018, Alineatul (1) din Articolul 19 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 12, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
- (2) Procedura de autorizare sanitar-veterinară este stabilită prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 97/2015 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a unităților utilizatoare, crescătoare și furnizoare de animale utilizate în scopuri științifice, pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a proiectelor care implică utilizarea animalelor în proceduri, precum și pentru modificarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și a mijloacelor de transport din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 16/2010.
- (la 04-08-2018, Alineatul (2) din Articolul 19 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 12, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
- (3) Autorizația sanitar-veterinară se acordă doar dacă crescătorul, furnizorul sau utilizatorul de animale și unitatea acestuia respectă cerințele stabilite în prezenta lege.
- (la 04-08-2018, Alineatul (3) din Articolul 19 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 12, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
- (4) În autorizația sanitar-veterinară se specifică persoana care răspunde de asigurarea respectării prevederilor prezentei legi, precum și persoana sau persoanele prevăzute la art. 23 alin. (1) și la art. 24.
- (5) Reinnoirea autorizației sanitar-veterinare este necesară în cazul apariției oricărei modificări semnificative în structura sau funcționarea unității unui crescător, furnizor ori utilizator care ar putea afecta negativ bunăstarea animalelor.
- (6) În condițiile prevăzute la alin. (4), autorizația sanitar-veterinară este reinnoită pentru o perioadă de 5 ani.
- (7) Înlocuirea persoanei sau persoanelor prevăzute la alin. (4) se notifică în mod obligatoriu autorității competente, în maximum 15 zile de la data înlocuirii acestora.
- (la 04-08-2018, Alineatul (7) din Articolul 19 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 12, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 20

Suspendarea și retragerea autorizației

- (1) În cazul în care un crescător, furnizor sau utilizator de animale nu mai îndeplinește cerințele stabilite în prezenta lege, autoritatea competentă, prin personalul de specialitate, aplică sancțiunile contravenționale prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 984/2005 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, cu modificările și completările ulterioare, însoțite, după caz, de sancțiunea contravențională complementară a suspendării sau a retragerii autorizației sanitar-veterinare.
- (la 04-08-2018, Alineatul (1) din Articolul 20 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 13, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
- (2) În cazul suspendării sau retragerii autorizației sanitar-veterinare de către autoritatea competentă, bunăstarea animalelor adăpostite în unitate nu trebuie să fie afectată în mod negativ.

Articolul 21

Cerințe privind instalațiile și echipamentele

- (1) Toate unitățile aparținând unui crescător, furnizor sau utilizator de animale trebuie să dețină instalații și echipamente adecvate atât pentru speciile de animale adăpostite, cât și pentru performanța procedurilor, în cazul în care acestea sunt efectuate.
- (2) Modelul, construcția și modul de funcționare ale instalațiilor și ale echipamentelor prevăzute la alin. (1) trebuie să garanteze că procedurile se realizează într-un mod cât mai eficient și sunt destinate obținerii unor rezultate fiabile folosind un număr minim de animale și provocând un grad minim de durere, suferință, stres sau vătămări de durată.

(3) În vederea aplicării prevederilor alin. (1) și (2), autoritatea competentă ia măsurile necesare pentru respectarea cerințelor prevăzute în anexa nr. 3.

Articolul 22

Competența personalului

- (1) Fiecare crescător, furnizor și utilizator de animale trebuie să dispună de personal suficient în unitate.
(la 04-08-2018, Alineatul (1) din Articolul 22 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 14, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
- (2) Personalul prevăzut la alin. (1) are educația și pregătirea necesară înainte de a efectua oricare dintre următoarele activități:
- a) efectuarea de proceduri pe animale;
 - b) conceperea procedurilor și a proiectelor ce implică utilizarea animalelor în proceduri;
 - c) îngrijirea animalelor;
 - d) uciderea animalelor.
- (3) Persoanele care desfășoară activitățile prevăzute la alin. (2) lit. b) trebuie să fie licențiate într-o disciplină științifică relevantă activității desfășurate și să aibă cunoștințe specifice cu privire la specii.
- (4) Personalul care efectuează activitățile prevăzute la alin. (2) lit. a), c) sau d) trebuie să fie supervizat la îndeplinirea sarcinilor care îi revin, până demonstrează că are competența necesară.
- (5) Autoritatea competentă se asigură, prin autorizare sanitar-veterinară, că sunt îndeplinite cerințele prevăzute la alin. (2)-(4).
- (6) În baza elementelor prevăzute în anexa nr. 5 se stabilesc, prin ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, cerințele minime privind educația și pregătirea profesională și cerințele pentru obținerea, menținerea și demonstrarea competenței necesare pentru activitățile prevăzute la alin. (2).

Articolul 23

Cerințe specifice privind personalul

- (1) Fiecare crescător, furnizor și utilizator de animale trebuie să dispună de una sau mai multe persoane în unitate, care:
- a) răspunde/răspund de supravegherea bunăstării și îngrijirii animalelor din unitate;
 - b) instruește/instruiesc personalul care se ocupă de animale, astfel încât acesta să dețină informațiile specifice privind speciile adăpostite în cadrul unității;
 - c) este/sunt responsabilă/responsabile de asigurarea faptului că personalul are educația, competența și pregătirea profesională corespunzătoare și că este supravegheat până face dovada competenței necesare.
- (2) Persoanele prevăzute la art. 39 alin. (2) lit. b) trebuie să ia toate măsurile pentru ca:
- a) orice durere, suferință, stres sau vătămări de durată inutile care sunt cauzate animalelor în cursul unei proceduri să fie oprite;
 - b) proiectele ce implică utilizarea animalelor în proceduri să se desfășoare în conformitate cu autorizația de proiect sau în conformitate cu condițiile prevăzute la art. 41, iar în caz de nerespectare a condițiilor de autorizare, să fie luate și înregistrate măsurile corespunzătoare de rectificare a acesteia.
- (la 04-08-2018, Litera b) din Alineatul (2) , Articolul 23 , Capitolul IV a fost modificată de Punctul 15, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 24

Medic veterinar desemnat

Fiecare unitate crescătoare, furnizoare și utilizatoare de animale folosite în scopuri științifice sau educative trebuie să aibă un medic veterinar desemnat de către aceasta, cu experiență în medicina animalelor utilizate în scopuri științifice ori educative sau un expert cu o calificare corespunzătoare, dacă este oportun, însărcinat cu atribuții de consiliere privind bunăstarea animalelor și tratamentul acestora.
(la 28-07-2019, Articolul 24 din Capitolul IV a fost modificat de Punctul 3, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

Articolul 25

Structura responsabilă cu bunăstarea animalelor

- (1) Fiecare crescător, furnizor și utilizator de animale folosite în scopuri științifice sau alte scopuri experimentale trebuie să înființeze o structură responsabilă cu bunăstarea animalelor.
- (2) Structura responsabilă cu bunăstarea animalelor cuprinde cel puțin persoana sau persoanele responsabile pentru bunăstarea și îngrijirea animalelor și, în cazul unui utilizator, un membru cu competențe științifice. Structura responsabilă cu bunăstarea animalelor beneficiază și de contribuția medicului veterinar desemnat sau a expertului prevăzut la art. 24.
- (3) Autoritatea competentă poate permite micilor crescători, furnizori și utilizatori de animale să își îndeplinească prin alte mijloace sarcinile prevăzute la art. 26 alin. (1).

Articolul 26

Sarcinile structurii responsabile cu bunăstarea animalelor

- (1) Structura responsabilă cu bunăstarea animalelor, prevăzută la art. 25, trebuie să îndeplinească cel puțin următoarele sarcini:
- a) să consilieze personalul care se ocupă de animale cu privire la problemele legate de bunăstarea animalelor în timpul achiziției, adăpostirii, îngrijirii și utilizării acestora;
 - b) să consilieze personalul cu privire la aplicarea cerinței de înlocuire, reducere și îmbunătățire a utilizării animalelor în proceduri și să îl informeze cu privire la progresele tehnice și științifice privind aplicarea respectivei cerințe;
 - c) să instituie și să evalueze procesele operaționale interne privind monitorizarea, raportarea și acțiunile ulterioare necesare bunăstării animalelor adăpostite sau utilizate în cadrul unității;
- (la 04-08-2018, Litera c) din Alineatul (1) , Articolul 26 , Capitolul IV a fost modificată de Punctul 17, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
- d) să urmărească evoluția și rezultatele proiectelor ținând seama de efectul asupra animalelor utilizate și identificând elementele care contribuie și mai mult la conceptul de înlocuire, reducere și îmbunătățire;
 - (la 04-08-2018, Litera d) din Alineatul (1) , Articolul 26 , Capitolul IV a fost modificată de Punctul 17, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
 - e) să acorde consiliere pentru programele de relocare, inclusiv privind socializarea adecvată a animalelor ce urmează a fi relocate.
- (2) Toate înregistrările recomandărilor făcute de către structura responsabilă cu bunăstarea animalelor, precum și ale deciziilor luate cu privire la recomandările respective se păstrează pentru o perioadă de cel puțin 3 ani.
- (3) Înregistrările prevăzute la alin. (2) trebuie puse la dispoziția autorității competente, la cererea acesteia.

Articolul 27

Strategia de creștere a primatelor nonumane

Crescătorii de primatelor nonumane trebuie să elaboreze și să aplice o strategie pentru creșterea procentului de animale care sunt urmașe ale primatelor nonumane crescute în captivitate.

Articolul 28

Programul de relocare sau de eliberare a animalelor

În cazul în care autoritatea competentă permite relocarea animalelor, crescătorii, furnizorii și utilizatorii de la care pleacă animalele în cauză au obligația de a stabili un program de relocare care vizează socializarea animalelor respective; în cazul animalelor sălbatice se stabilește un program de reabilitare, după caz, înainte ca acestea să fie eliberate în habitatul lor.

Articolul 29

Evidența animalelor

(1) Toți crescătorii, furnizorii și utilizatorii de animale trebuie să păstreze registre de evidență, care conțin cel puțin următoarele date:

- a) numărul și speciile de animale crescute, achiziționate, furnizate, folosite în proceduri, eliberate sau relocate;
- b) originea animalelor, inclusiv dacă acestea au fost crescute în scopul utilizării în proceduri;
- c) datele la care animalele au fost achiziționate, furnizate, eliberate sau relocate;
- d) de la cine au fost obținute animalele;
- e) numele și adresa destinatarului animalelor;
- f) numărul și speciile animalelor care au murit sau care au fost ucise în fiecare unitate; pentru animalele moarte este înregistrată cauza morții, dacă este cunoscută;
- g) în cazul utilizatorilor, proiectele în care sunt folosite animale.

(2) Registrele prevăzute la alin. (1) se păstrează timp de minimum 5 ani și, la cerere, se pun la dispoziția autorității competente.

Articolul 30

Informații privind câinii, pisicile și primatele nonumane

(1) Toți crescătorii, furnizorii și utilizatorii de câini, pisici și primat nonumane trebuie să păstreze registre cu următoarele informații privind fiecare câine, pisică și primat nonuman:

- a) identitatea;
- b) locul și data nașterii, în situația în care acestea sunt disponibile;
- c) dacă este crescut pentru utilizarea în proceduri;
- d) dacă este urmaș al primatelor nonumane crescute în captivitate, în cazul primatelor nonumane.

(2) Fiecare câine, pisică și primat nonuman trebuie să aibă un dosar individual, care însoțește animalul, atât timp cât este ținut în condițiile prezentei legi.

(la 04-08-2018, Alineatul (2) din Articolul 30 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 18, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(3) Dosarul individual prevăzut la alin. (2) se întocmește la nașterea animalului sau cât mai curând posibil după aceasta și cuprinde orice informații relevante reproductive, veterinare și sociale cu privire la acel animal, precum și la proiectele în care a fost utilizat.

(4) Informațiile prevăzute în prezentul articol se păstrează minimum 3 ani după moartea sau relocarea animalului și, la cerere, se pun la dispoziția autorității competente.

(5) În cazul relocării animalelor, informațiile veterinare și sociale relevante din dosarul individual prevăzut la alin. (2) însoțesc animalul.

(la 04-08-2018, Alineatul (5) din Articolul 30 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 18, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 31

Marcarea și identificarea câinilor, a pisicilor și a primatelor nonumane

(1) Fiecare câine, pisică sau primat nonuman trebuie identificat cel târziu la momentul înțărării, cu o marcă individuală permanentă, în modul cel mai puțin dureros posibil.

(2) În situația în care un câine, o pisică sau un primat nonuman este transferat de la un crescător, furnizor ori utilizator la altul, înainte de a fi înțărcat și, din motive practice, nu poate fi marcat în prealabil, destinatarul ține, până la marcarea animalului, un registru în care se precizează în principal identitatea mamei animalului.

(3) În situația în care un câine, o pisică sau un primat nonuman nemarcat, care este înțărcat, este primit de către un crescător, furnizor ori utilizator, acesta este marcat permanent cât mai curând posibil și în modul cel mai puțin dureros posibil.

(4) Crescătorul, furnizorul și utilizatorul trebuie să prezinte, la cererea autorității competente, justificările necesare din care să rezulte motivele pentru care animalul nu este marcat.

Articolul 32

Îngrijirea și adăpostirea animalelor

(1) Toate animalele trebuie să beneficieze de adăpost, de mediu, de hrană, de apă și de îngrijire corespunzătoare pentru sănătatea și bunăstarea lor.

(2) Restricțiile privind măsura în care un animal poate să își satisfacă nevoile fiziologice și etologice trebuie să fie limitate la strictul necesar.

(3) Condițiile de microclimat în care sunt crescute, ținute sau utilizate animalele trebuie verificate zilnic.

(la 04-08-2018, Alineatul (3) din Articolul 32 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 19, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(4) Orice deficiență sau durere, suferință, stres ori leziune de durată constatate care pot fi evitate trebuie să fie eliminate în cel mai scurt timp posibil.

(5) Animalele trebuie transportate în condiții corespunzătoare.

(6) Standardele de îngrijire și adăpostire sunt prevăzute în anexa nr. 3.

(la 04-08-2018, Alineatul (6) din Articolul 32 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 19, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(7) Autoritatea competentă poate acorda derogări de la prevederile alin. (1) și (6) din rațiuni științifice, de bunăstare animală sau de sănătate animală.

(8) Procedura de acordare a derogărilor prevăzute la alin. (7) se stabilește prin ordin comun al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și al ministrului mediului.

(la 04-08-2018, Alineatul (8) din Articolul 32 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 19, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 33

Inspecțiile efectuate de autoritatea competentă

(1) Inspecțiile se efectuează periodic la toți crescătorii, furnizorii și utilizatorii de animale, inclusiv la unitățile acestora, pentru a verifica respectarea măsurilor instituite în sarcina acestora prin prevederile prezentei legi.

(2) Autoritatea competentă trebuie să adapteze frecvența inspecțiilor pe baza unei analize de risc pentru fiecare unitate, efectuată ținând seama de:

- a) numărul și speciile de animale adăpostite;
- b) istoricul crescătorului, furnizorului sau utilizatorului în ceea ce privește respectarea prevederilor prezentei legi;
- c) numărul și tipurile de proiecte desfășurate de către utilizatorul respectiv;
- d) orice informații care ar putea indica nerespectarea prevederilor prezentei legi.

(3) Inspecțiile se efectuează anual la cel puțin o treime din utilizatorii de animale, în conformitate cu analiza de risc prevăzută la alin. (2); crescătorii, furnizorii și utilizatorii de primat nonumane sunt inspecțiați cel puțin o dată pe an.

(la 04-08-2018, Alineatul (3) din Articolul 33 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 20, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(4) Autoritatea competentă efectuează un procent corespunzător de inspecții fără o notificare prealabilă; procentul de inspecții se stabilește în conformitate cu rezultatele analizei de risc prevăzute la alin. (2).

(la 04-08-2018, Alineatul (4) din Articolul 33 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 20, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(5) Evidențele inspecțiilor efectuate se păstrează cel puțin 5 ani.

Articolul 34

Controlul inspecțiilor de către Comisia Europeană

(1) În situația în care Comisia Europeană desfășoară controale asupra infrastructurii și modului de efectuare a inspecțiilor naționale de către autoritatea competentă, precum și asupra clasificării corecte a procedurilor din cadrul proiectelor în categoriile prevăzute la art. 14, autoritatea competentă acordă toată asistența necesară experților Comisiei Europene în realizarea sarcinilor acestora.

(2) Autoritatea competentă ia toate măsurile necesare pentru ca rezultatele controalelor prevăzute la alin. (1) să fie luate în considerare.

Articolul 35

Autorizarea proiectelor

(1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 41, proiectele care implică utilizarea animalelor în proceduri se desfășoară numai cu autorizarea prealabilă din partea autorității competente și în conformitate cu autorizația sau, în cazurile prevăzute la art. 41, în conformitate cu cererea trimisă autorității competente sau cu orice decizie luată de autoritatea competentă.

(la 28-07-2019, Alineatul (1) din Articolul 35 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 4, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

(2) Proiectele se desfășoară numai după ce au primit, în prealabil, o evaluare favorabilă din partea autorității competente, potrivit prevederilor art. 37.

Articolul 36

Cererea de autorizare a proiectului

(1) Utilizatorul animalelor sau persoana responsabilă de proiect trebuie să depună o cerere pentru autorizarea proiectului către autoritatea competentă.

(2) Cererea trebuie să includă cel puțin următoarele elemente:

- a) propunerea de proiect;
- b) un rezumat cu caracter nontehnic al proiectului;
- c) informații privind elementele prevăzute în anexa nr. 6.

Articolul 37

Evaluarea proiectelor

(1) La evaluarea proiectelor se aplică un grad de detaliere corespunzător tipului de proiect și se verifică dacă proiectele îndeplinesc următoarele criterii:

- a) proiectul este justificat din punct de vedere științific sau educațional ori cerut potrivit legii;
- b) scopurile proiectului justifică utilizarea animalelor;
- c) proiectul este astfel conceput, încât să permită efectuarea procedurilor într-o manieră cât mai umană posibil și cu respectarea mediului.

(2) Evaluarea proiectelor ce implică utilizarea animalelor în proceduri constă în special în următoarele:

- a) o evaluare a obiectivelor proiectului, a posibilitelor beneficii științifice sau a valorii sale educative;
- b) o evaluare a conformității proiectului cu cerințele privind înlocuirea, reducerea și îmbunătățirea utilizării animalelor în proceduri;
- c) o evaluare a clasificării severității procedurilor și atribuirea clasificării corespunzătoare;
- d) o analiză prejudiciu-beneficiu a proiectului, pentru a evalua dacă răul cauzat animalelor sub aspectul suferinței, durerii și stresului este justificat de rezultatul scontat, ținând seama de considerente etice și dacă ar putea fi, în final, în beneficiul oamenilor, animalelor sau mediului;
- e) o evaluare a oricărei justificări prevăzute la art. 5-11, art. 13, 15 și 32;
- f) specificarea circumstanțelor și a momentului în care proiectul ar trebui evaluat retrospectiv.

(3) La evaluarea proiectelor, autoritatea competentă care efectuează evaluarea proiectelor ia în considerare, în special, expertiza în următoarele domenii:

- a) domeniile de activitate științifică pentru care se utilizează animalele, inclusiv înlocuirea, reducerea și îmbunătățirea utilizării animalelor în proceduri, în domeniile respective;
- b) conceperea de proiecte, inclusiv statistici, acolo unde este necesar;
- (la 04-08-2018, Litera b) din Alineatul (3) , Articolul 37 , Capitolul IV a fost modificată de Punctul 22, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
- c) practica veterinară în știința animalelor de laborator sau, după caz, practica veterinară în știința faunei sălbatice;
- d) creșterea și îngrijirea animalelor din specia care urmează să fie utilizată.

(4) Procesul de evaluare a proiectelor trebuie să fie transparent; sub rezerva protejării drepturilor de proprietate intelectuală și a informațiilor confidențiale, evaluarea proiectelor se efectuează într-o manieră imparțială și poate include avizul unor părți independente.

(la 04-08-2018, Alineatul (4) din Articolul 37 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 22, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 38

Evaluarea retrospectivă

(1) În cazurile în care se specifică acest lucru, cu prevederile art. 37 alin. (2) lit. f), evaluarea retrospectivă este efectuată de autoritatea competentă care, pe baza documentației necesare prezentate de utilizator, evaluează următoarele:

- a) dacă au fost îndeplinite obiectivele proiectului;
- b) răul cauzat animalelor, inclusiv numărul și speciile de animale utilizate, precum și severitatea procedurilor;
- c) orice elemente care ar putea contribui la consolidarea aplicării cerinței privind înlocuirea, reducerea și îmbunătățirea.
- (la 04-08-2018, Litera c) din Alineatul (1) , Articolul 38 , Capitolul IV a fost modificată de Punctul 23, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(2) Toate proiectele care utilizează primate nonumane și proiectele care implică proceduri clasificate drept severe, inclusiv procedurile prevăzute la art. 14 alin. (2), sunt supuse unei evaluări retrospective.

(3) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (2) și prin excepție de la prevederile art. 37 alin. (2) lit. f), autoritatea competentă poate scuti de obligația evaluării retrospective proiectele care includ numai proceduri clasificate drept superficiale sau fără recuperare.

(la 04-08-2018, Alineatul (3) din Articolul 38 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 23, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 39

Acordarea autorizației de proiect

(1) Autorizarea proiectului ce implică utilizarea animalelor în proceduri de către autoritatea competentă se limitează la procedurile care au fost supuse:

- a) unei evaluări de proiect;
- b) gradelor de severitate alocate procedurilor respective.

(2) Autorizația de proiect trebuie să specifice următoarele:

- a) utilizatorul care desfășoară proiectul;
 - b) persoanele responsabile cu punerea în aplicare a proiectului în ansamblu și cu respectarea condițiilor în care a fost autorizat proiectul;
 - c) unitățile în care se va desfășura proiectul, în situația în care este cazul;
 - d) orice condiții specifice impuse ca urmare a evaluării proiectului, inclusiv dacă proiectul trebuie să fie evaluat retrospectiv și data la care trebuie să fie evaluat retrospectiv.
- (3) Autorizația de proiect se acordă pentru o perioadă de maximum 5 ani.

(4) Autoritatea competentă poate autoriza proiecte multiple generice desfășurate de același utilizator dacă aceste proiecte trebuie să îndeplinească cerințe normative sau dacă proiectele utilizează animale în scopuri de producție sau de diagnosticare cu metode testate.

(la 04-08-2018, Alineatul (4) din Articolul 39 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 24, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 40

Termenul în care se acordă și se comunică autorizația de proiect

(1) Decizia privind autorizarea se adoptă și se comunică de către autoritatea competentă solicitantului în cel mult 40 de zile lucrătoare de la primirea cererii complete și corecte, formulate conform art. 36 alin. (2). Acest termen include și evaluarea proiectului.

(la 28-07-2019, Alineatul (1) din Articolul 40 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 5, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

(2) În situația în care proiectul este complex sau multidisciplinar, autoritatea competentă poate prelungi termenul prevăzut la alin.

(1) o singură dată, cu un termen suplimentar care nu trebuie să depășească 15 zile lucrătoare. Prolungirea termenului, precum și durata acestei prelungiri se motivează în mod corespunzător și se notifică solicitantului înainte de expirarea termenului prevăzut la alin. (1).

(3) Autoritatea competentă confirmă solicitantului primirea tuturor cererilor de autorizare în termen de 15 zile lucrătoare și indică termenul prevăzut la alin. (1) în care urmează să fie acordată autorizația de proiect.

(la 04-08-2018, Alineatul (3) din Articolul 40 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 25, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(4) În cazul unei cereri incomplete sau incorecte, autoritatea competentă informează solicitantul în termen de 15 zile cu privire la necesitatea de a transmite documente suplimentare și cu privire la posibilele consecințe asupra termenului aplicabil.

Articolul 41

Procedura administrativă simplificată

(1) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor asigură, la nivel național, promovarea procedurii administrative simplificate pentru autorizarea proiectelor care conțin proceduri clasificate drept "fără recuperare", "superficiale" ori "moderate" și care nu folosesc primare nonumane, care sunt necesare pentru respectarea cerințelor normative sau care folosesc animale în scopuri de producție ori de diagnostic folosind metode stabilite.

(2) Atunci când se aplică procedura administrativă simplificată prevăzută la alin. (1), se respectă următoarele cerințe:

a) în cerere se specifică elementele prevăzute la art. 39 alin. (2) lit. a)-c);

b) se efectuează o evaluare a proiectului, în conformitate cu art. 37;

c) nu se depășește termenul menționat la art. 40 alin. (1).

(3) Normele privind autorizarea proiectelor prin procedură administrativă simplificată, prevăzută la alin. (1), se aprobă prin ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(la 04-08-2018, Alineatul (3) din Articolul 41 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 26, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(4) Dacă un proiect este modificat de o manieră care ar putea avea un impact negativ asupra bunăstării animalului, autoritatea competentă impune efectuarea unei evaluări suplimentare a proiectului cu rezultat favorabil.

(la 04-08-2018, Alineatul (4) din Articolul 41 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 26, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(5) Art. 39 alin. (3) și (4), art. 40 alin. (3) și art. 43 alin. (3)-(5) se aplică în mod corespunzător proiectelor a căror desfășurare este permisă în conformitate cu prezentul articol.

(la 04-08-2018, Articolul 41 din Capitolul IV a fost completat de Punctul 27, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 42

Rezumelele cu caracter nontehnic ale proiectelor ce implică utilizarea animalelor în proceduri

(1) Sub rezerva protejării drepturilor de proprietate intelectuală și a informațiilor confidențiale, rezumatul cu caracter nontehnic al proiectului prezintă:

a) informații privind obiectivele proiectului, inclusiv răul adus animalelor și beneficiile preconizate, numărul și tipurile de animale care urmează să fie utilizate;

b) o demonstrare a conformității proiectului cu cerințele privind înlocuirea, reducerea și îmbunătățirea utilizării animalelor în proceduri.

(2) Rezumatul cu caracter nontehnic al proiectului este anonim și nu conține nume și adrese ale utilizatorilor și ale personalului acestora.

(3) Autoritatea competentă poate impune ca rezumatul cu caracter nontehnic al proiectului să menționeze dacă acesta urmează să fie supus evaluării retrospective, precum și termenul-limită pentru aceasta. În acest caz, autoritatea competentă se asigură, prin controale efectuate de către personalul de specialitate, că rezumatul cu caracter nontehnic al proiectului este actualizat în funcție de rezultatele evaluării retrospective.

(4) Autoritatea competentă publică pe propriul site rezumelele cu caracter nontehnic ale proiectelor autorizate, precum și toate actualizările acestora.

Articolul 43

Modificarea, reînnoirea și retragerea autorizației de proiect

(la 04-08-2018, Denumirea marginală a articolului 43 , Capitolul IV a fost modificată de Punctul 28, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(1) Orice modificare a proiectului care ar determina un efect negativ asupra bunăstării animalului trebuie notificată autorității competente, în termen de 30 de zile, și impune acordarea unei noi autorizații de proiect, sub rezerva unui rezultat favorabil al evaluării proiectului, cu prevederile prezentei legi.

(la 04-08-2018, Alineatul (1) din Articolul 43 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 28, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(2) În cazul în care constată că proiectul nu se desfășoară conform autorizației de proiect, autoritatea competentă poate retrage această autorizație.

(3) În cazul retragerii autorizației de proiect, bunăstarea animalelor utilizate sau destinate utilizării în proiect nu trebuie să fie afectată.

(4) În cazul retragerii autorizației de proiect, bunăstarea animalelor utilizate sau destinate utilizării în proiect trebuie să nu fie afectată în mod negativ.

(la 04-08-2018, Articolul 43 din Capitolul IV a fost completat de Punctul 29, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(5) Condițiile pentru modificarea și reînnoirea autorizațiilor de proiect se stabilesc prin ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor.

(la 04-08-2018, Articolul 43 din Capitolul IV a fost completat de Punctul 29, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Articolul 44

Documentația proiectelor

(1) Întreaga documentație relevantă, inclusiv autorizația proiectului și rezultatul evaluării proiectului sunt păstrate timp de cel puțin 3 ani de la data expirării autorizației proiectului sau de la data expirării perioadei prevăzute la art. 40 alin. (1) și sunt puse la dispoziția autorității competente.

(la 04-08-2018, Alineatul (1) din Articolul 44 , Capitolul IV a fost modificat de Punctul 30, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), documentația proiectelor care necesită evaluare retrospectivă se păstrează până la finalizarea evaluării retrospective.

Capitolul V Evitarea dublării procedurilor și metode alternative

Articolul 45

Evitarea dublării procedurilor

Se acceptă datele din alt stat membru al Uniunii Europene care sunt rezultate în urma unor proceduri recunoscute de către legislația Uniunii Europene, dacă nu este necesar să se efectueze alte proceduri privind datele respective, din motive care țin de protecția sănătății și a siguranței publice sau a mediului.

Articolul 46

Metodele alternative utilizării animalelor în proceduri

(1) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor contribuie la dezvoltarea și validarea metodelor alternative care ar putea asigura cel puțin același nivel de informații cu cel obținut din procedurile efectuate pe animale, dar care nu presupune utilizarea de animale sau utilizează mai puține animale ori care implică proceduri mai puțin dureroase și întreprinde orice alte acțiuni pe care le consideră necesare pentru a încuraja cercetarea în acest domeniu.

(2) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor asistă Comisia Europeană în identificarea și nominalizarea laboratoarelor adecvate specializate și calificate în vederea efectuării studiilor de validare a metodelor alternative prevăzute la alin. (1), realizate în cadrul Centrului Comun de Cercetare al Comisiei.

(3) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor asigură, la nivel național, promovarea de metode alternative utilizării animalelor în proceduri și diseminarea informațiilor referitoare la acestea.

(4) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor oferă consiliere cu privire la relevanța și adecvarea metodelor alternative propuse spre validare.

Articolul 47

Comitetul național pentru protecția animalelor utilizate în scopuri științifice sau educative

(1) În cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor se organizează și funcționează Comitetul național pentru protecția animalelor utilizate în scopuri științifice care oferă structurilor responsabile cu protecția animalelor din cadrul autorităților competente și al unităților utilizatoare/furnizoare/crescătoare de animale utilizate în scopuri științifice consultanță privind aspecte legate de achiziția, creșterea, adăpostirea, îngrijirea și utilizarea animalelor în proceduri și participă la schimbul de informații privind cele mai bune practici în acest sens.

(la 28-07-2019, Alineatul (1) din Articolul 47 , Capitolul V a fost modificat de Punctul 6, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

(2) Comitetul național prevăzut la alin. (1) este format din reprezentanți ai mediului academic din domeniul biomedical, ai Colegiului Medicilor Veterinari, ai altor asociații profesionale și ai organizațiilor de protecție a animalelor, cu experiență în domeniul reglementat de prezenta lege.

(3) Componenta și regulamentul de organizare și funcționare ale Comitetului național prevăzut la alin. (1) se aprobă prin ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor.

(4) Comitetul național prevăzut la alin. (1) face schimb de informații cu comitetele naționale pentru protecția animalelor utilizate în scopuri științifice și educative din celelalte state membre ale Uniunii Europene privind funcționarea structurilor responsabile cu protecția animalelor, privind evaluările proiectelor ce implică utilizarea animalelor în proceduri și pune în comun cele mai bune practici în cadrul Uniunii Europene.

(5) La nivelul centrelor universitare de specialitate din România se organizează și funcționează comitetele locale de etica cercetării, care oferă structurilor responsabile pentru protecția animalelor din cadrul autorității competente consultanță privind aspecte legate de achiziția, creșterea, adăpostirea, îngrijirea și utilizarea animalelor în proceduri și participă la schimbul de informații privind cele mai bune practici în acest sens.

Articolul 48

Raportarea

(1) Până la data de 10 noiembrie 2018 și ulterior, la fiecare 5 ani, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor transmite Comisiei Europene informațiile privind punerea în aplicare a prevederilor prezentei legi și în mod special a art. 9 alin. (1), a art. 25, 27, 33, 37, 38, 42 și 45.

(2) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor colectează și face publice, anual, pe propriul site, informații statistice privind utilizarea animalelor în proceduri, inclusiv informații privind severitatea procedurilor, precum și originea și speciile de primare nonumane utilizate în proceduri. Până la data de 10 noiembrie 2015 și ulterior, anual, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor transmite Comisiei Europene aceste informații statistice, pe suport hârtie și în format electronic.

(3) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor prezintă anual Comisiei Europene informații detaliate cu privire la derogările acordate în temeiul art. 5 alin. (5) lit. a).

Articolul 49

Clauze de salvagardare

(1) În situația în care există motive justificabile din punct de vedere științific pentru a considera că este esențială utilizarea primatelor nonumane în scopurile prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. a) pct. (i) în ceea ce privește ființele umane, dar această utilizare nu este întreprinsă pentru evitarea, prevenirea, diagnosticarea și tratarea unor boli potențial mortale sau care pot induce o afecțiune invalidantă, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor poate stabili o măsură tranzitorie prin care să autorizeze o asemenea utilizare, cu condiția ca scopul să nu poată fi realizat prin utilizarea altor specii decât primatele nonumane.

(la 28-07-2019, Alineatul (1) din Articolul 49 , Capitolul V a fost modificat de Punctul 7, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

(2) În situația în care există motive întemeiate pentru a considera că este esențial să fie luate măsuri pentru conservarea speciilor sau în legătură cu apariția neașteptată, la om, a unei boli potențial mortale sau invalidante, instituțiile cu atribuții în aceste domenii pot stabili o măsură tranzitorie prin care să permită utilizarea maimuțelor mari în proceduri desfășurate în unul dintre scopurile prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b) pct. (i), lit. c) sau e), cu condiția ca scopul procedurilor în cauză să nu poată fi atins prin utilizarea altor specii decât maimuțele mari sau prin folosirea de metode alternative. Trimiterea la art. 4 alin. (1) lit. b) pct. (i) nu se interpretează ca făcând referire la animale și la plante.

(la 28-07-2019, Alineatul (2) din Articolul 49 , Capitolul V a fost modificat de Punctul 7, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

(3) În situația în care, din motive excepționale și justificabile din punct de vedere științific, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor consideră că este necesar să permită utilizarea unei proceduri care cauzează durere, suferință sau stres severe, care tinde să fie de lungă durată și care nu se poate ameliora, astfel cum se prevede la art. 14 alin. (2), poate stabili o măsură tranzitorie prin care să autorizeze o asemenea procedură. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor poate decide să nu permită utilizarea primatelor nonumane în cadrul unor asemenea proceduri.

(4) În cazul în care se stabilește o măsură tranzitorie potrivit prevederilor alin. (1)-(3), se informează fără întârziere Comisia Europeană și celelalte state membre ale Uniunii Europene, prezentând motivele stabilirii măsurii tranzitorii și dovezile care probează situația de tipul celor descrise la alin. (1)-(3) care stau la baza măsurii tranzitorii.

(la 04-08-2018, Alineatul (4) din Articolul 49 , Capitolul V a fost modificat de Punctul 31, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

(5) Abrogat.

(la 04-08-2018, Alineatul (5) din Articolul 49 , Capitolul V a fost abrogat de Punctul 32, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Capitolul VI Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 50

Sanctiuni

- (1) Următoarele fapte constituie contravenții:
- a) neasigurarea personalului necesar în unitățile crescătoare, furnizoare sau utilizatoare sau lipsa educației și pregătirii necesare a acestuia privind efectuarea procedurilor, conceperea procedurilor/proiectelor, îngrijirea sau uciderea animalelor;
 - b) nerespectarea standardelor privind îngrijirea și adăpostirea animalelor;
 - c) lipsa sau completarea necorespunzătoare a registrelor de evidență în unitățile crescătoare, furnizoare sau utilizatoare;
 - d) funcționarea unităților în care sunt crescute, care furnizează sau care utilizează animale în scopuri științifice fără autorizare sanitar-veterinară;
 - e) lipsa medicului veterinar desemnat/expertului sau a organismului responsabil cu bunăstarea animalelor în unitățile crescătoare, furnizoare sau utilizatoare;
 - f) desfășurarea proiectelor fără obținerea autorizației sanitar-veterinare din partea autorității competente;
 - g) desfășurarea proiectelor în neconcordanță cu prevederile autorizației sanitar-veterinare;
 - h) lipsa mijloacelor de identificare a câinilor, pisicilor și primatelor nonumane din unitățile crescătoare, furnizoare sau utilizatoare.
- (2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează astfel:
- a) cu amendă de la 600 lei la 2.000 lei, pentru cele prevăzute la alin. (1) lit. a)-c);
 - b) cu amendă de la 1.000 lei la 5.000 lei, pentru cele prevăzute la alin. (1) lit. d)-h).
- (3) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (2) se fac de persoane împuternicite, potrivit atribuțiilor de serviciu, din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor.
- (4) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 15 zile de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la alin. (2), agentul constatatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal.
- (5) Contravențiilor prevăzute la alin. (1) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(la 28-07-2019, Articolul 50 din Capitolul VI a fost modificat de Punctul 8, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

Articolul 51

Transpunerea

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor informează Comisia Europeană cu privire la actele normative și la măsurile administrative necesare pentru implementarea prezentei legi.

Articolul 52

Dispoziții tranzitorii

- (1) Pentru proiectele ce implică utilizarea animalelor în proceduri aprobate anterior datei intrării în vigoare a prezentei legi și a căror durată nu depășește data de 1 ianuarie 2018 nu se aplică prevederile art. 35-44.
- (2) Proiectele ce implică utilizarea animalelor în proceduri aprobate anterior datei intrării în vigoare a prezentei legi și a căror durată se extinde după 1 ianuarie 2018 primesc autorizare doar până la această dată.

Articolul 53

Anexe

Anexele nr. 1-7 fac parte integrantă din prezenta lege.

Articolul 54

Dispoziții finale

La data intrării în vigoare a prezentei legi, Ordonanța Guvernului nr. 37/2002 pentru protecția animalelor utilizate în scopuri științifice sau în alte scopuri experimentale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 2 februarie 2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 471/2002, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

*
Prezenta lege transpune Directiva 2010/63/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 septembrie 2010 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) seria L, nr. 276 din 20 octombrie 2010.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALERIU-ȘTEFAN ZGONEA
PREȘEDINTELE SENATULUI
CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU
București, 11 aprilie 2014.
Nr. 43.

Anexa nr. 1

LISTA

- animalelor prevăzute la art. 9 din lege
1. Șoarece (Mus musculus);
 2. Șobolan (Rattus norvegicus);
 3. Cobai (Cavia porcellus);
 4. Hamster sirian (auriu) (Mesocricetus auratus);
 5. Hamster chinezesc (Cricetulus griseus);
 6. Gerbil mongol (Meriones unguiculatus);
 7. Iepure (Oryctolagus cuniculus);
 8. Câine (Canis familiaris);
 9. Pisică (Felis catus);
 10. Toate speciile de primate nonumane;
 11. Broască [Xenopus (laevis, tropicalis), Rana (temporaria, pipiens)];
 12. Peștele zebură (Danio rerio).

Anexa nr. 2

Lista primatelor nonumane și data de la care pot fi utilizate potrivit art. 9 alin. (2) din lege

Specii	Data la care pot fi utilizate în proceduri
Marmosete (Callithrix jacchus) Maimuțe cynomolgus (Macaca fascicularis) Maimuțe rhesus (Macaca mulatta) Alte specii de primate nonumane	Data la care se împlinesc 5 ani de la publicarea studiului de fezabilitate*) realizat de Comisia Europeană, cu condiția ca studiul să nu recomande o perioadă prelungită

*) Cu prevederile art. 10 alin. (1) al patrulea paragraf din Directiva 2010/63/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice, Comisia Europeană, în consultare cu statele membre ale Uniunii Europene și cu părțile interesate, realizează un studiu de fezabilitate, care include o evaluare a bunăstării și a sănătății animale, cu privire la cerința prevăzută la art. 9 alin. (2) din lege. Studiul respectiv se publică până la 10 noiembrie 2017. Studiul este însoțit, după caz, de propuneri de modificare a prezentei anexe.
(la 04-08-2018, Anexa 2 a fost modificată de Punctul 33, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Anexa nr. 3

CERINȚE
privind unitățile, îngrijirea și adăpostirea animalelor

Secțiunea A Secțiune generală

1. Instalații

1.1. Funcții și proiectare generală

a) Toate instalațiile trebuie construite astfel încât să asigure un mediu corespunzător pentru speciile adăpostite ținând seama de nevoile lor fiziologice și etologice. De asemenea, instalațiile trebuie să fie proiectate și administrate astfel încât să împiedice accesul persoanelor neautorizate și pătrunderea sau evadarea animalelor.

b) Unitățile trebuie să aibă un program activ de întreținere pentru a se evita și remedia orice deficiență a clădirilor sau echipamentelor.

1.2. Spații de adăpostire

a) Unitățile trebuie să dispună de un program regulat și eficient de curățare a încăperilor și să mențină standarde satisfăcătoare de igienă.

b) Pereții și podelele trebuie acoperite cu materiale rezistente la uzura cauzată de animale și de procesul de curățare. Materialul nu trebuie să dăuneze sănătății animalelor și nu trebuie să provoace rănirea acestora. Fiecare echipament sau accesoriu trebuie să aibă o protecție suplimentară, astfel încât să nu fie deteriorat de animale sau să rănească animalele.

c) Speciile incompatibile, de exemplu, prădător și pradă, sau animalele care necesită condiții de mediu diferite nu trebuie adăpostite în același spațiu, iar în cazul combinației prădător și pradă, animalele nu trebuie adăpostite în aceleași limite vizuale, olfactive sau auditive.

1.3. Spații pentru proceduri generale și specifice

a) Unitățile trebuie să aibă, după caz, instalații de laborator pentru efectuarea unor diagnosticări simple, examinări post-mortem și/sau prelevarea de probe care urmează să facă obiectul unor examene de laborator mai aprofundate în altă parte. Trebuie să existe spații pentru proceduri generale și specifice, pentru situațiile în care nu este dorit ca procedurile și observațiile să se desfășoare în spațiile de adăpostire.

b) Pentru izolarea animalelor nou-sosite trebuie puse la dispoziție spații speciale până la stabilirea stării lor de sănătate și până când riscul potențial de sănătate pentru celelalte animale este evaluat și redus la minimum.

c) Trebuie să se asigure spații separate pentru adăpostirea animalelor bolnave sau rănite.

1.4. Spații de serviciu

a) Spațiile de depozitare sunt proiectate, utilizate și întreținute astfel încât să păstreze calitatea hranei și a așternutului. Pe cât posibil, aceste spații nu trebuie să conțină paraziți sau insecte. Materialele care pot fi contaminate sau care prezintă pericol pentru animale ori personal trebuie depozitate separat.

b) Spațiile de curățare și de spălare trebuie să fie suficient de încăpătoare pentru instalațiile necesare decontaminării și curățării echipamentelor folosite. Procesul de curățare este astfel realizat încât să separe fluxul materialului curat de cel al materialului murdar, pentru a preveni contaminarea echipamentului proaspăt curățat.

c) Unitățile asigură depozitarea în condiții de igienă și eliminarea în siguranță a cadavrelor și deșeurilor animale.

d) Acolo unde este necesară efectuarea de proceduri chirurgicale în condiții aseptice ar trebui să existe una sau mai multe săli echipate corespunzător și spații destinate recuperării postoperatorii.

2. Mediul și controlul acestuia

2.1. Ventilarea și temperatura

a) Izolarea, încălzirea și ventilarea spațiului de adăpostire garantează faptul că circulația aerului, nivelul de praf și concentrația de gaze sunt menținute în limite care nu sunt dăunătoare pentru animalele adăpostite.

b) Temperatura și umiditatea relativă din spațiile de adăpostire trebuie să fie adaptate speciilor și grupelor de vârstă adăpostite. Temperatura trebuie măsurată și înregistrată zilnic.

c) Animalele nu trebuie izolate în spații exterioare în condiții climatice care le pot dăuna.

2.2. Iluminatul

a) În cazul în care lumina naturală nu furnizează un ciclu corespunzător de lumină-întuneric, se asigură o iluminare controlată pentru satisfacerea necesităților biologice ale animalelor și pentru asigurarea unui mediu satisfăcător de lucru.

b) Iluminatul trebuie să satisfacă nevoile pentru creșterea și controlul animalelor.

c) Este obligatoriu să se asigure perioade regulate de lumină și o intensitate a luminii adaptate speciilor.

d) În situația în care sunt adăpostite animale albinoase, trebuie să se țină cont de sensibilitatea la lumină a acestora.

2.3. Zgomotul

a) Nivelurile de zgomot, inclusiv ultrasunetele, nu trebuie să afecteze în mod negativ bunăstarea animalelor.

b) Unitățile trebuie să aibă sisteme de alarmă care să emită sunete aflate în afara spectrului de percepție sonoră a animalelor, în cazul în care acest lucru nu împiedică percepția sunetelor respective de către oameni.

c) Spațiile de adăpostire trebuie să dispună, după caz, de izolare fonică și de materiale care absorb zgomotul.

2.4. Sistemele de alarmă

a) Unitățile care depind de echipamente electrice sau mecanice pentru controlul și protecția mediului trebuie să dispună de un sistem de rezervă care să asigure funcționarea serviciilor esențiale, a sistemelor de iluminare de urgență și a sistemelor de alarmă.

b) Sistemele de încălzire și de ventilație trebuie echipate cu dispozitive de supraveghere și cu alarme.

c) Este obligatoriu să se afișeze vizibil instrucțiuni clare privind procedurile în caz de urgență.

3. Îngrijirea animalelor

3.1. Sănătatea

a) În unități trebuie pusă în aplicare o strategie care să asigure menținerea unei stări de sănătate corespunzătoare care garantează bunăstarea animalelor și respectă cerințele științifice. Această strategie trebuie să cuprindă supravegherea periodică a animalelor, un program de supraveghere microbiologică și planuri de acțiune pentru probleme de sănătate și trebuie să definească parametri și proceduri de control sanitar în cazul introducerii de animale noi.

b) Animalele fac obiectul unui control efectuat cel puțin zilnic de o persoană competentă. Aceste verificări asigură că toate animalele bolnave sau rănite sunt identificate și că sunt luate măsurile corespunzătoare.

3.2. Animalele capturate din sălbăcie

a) Containere de transport și mijloace de transport adaptate speciilor respective trebuie să fie disponibile la locurile de capturare, în cazul în care animalele trebuie deplasate pentru examinare sau tratament.

b) Trebuie acordată o atenție deosebită și trebuie luate măsuri corespunzătoare pentru aclimatizarea, carantina, adăpostirea, creșterea, îngrijirea animalelor capturate din sălbăcie și, după caz, trebuie prevăzute dispoziții pentru eliberarea acestora la încheierea procedurilor.

3.3. Adăpostirea și îmbogățirea mediului de viață

a) Adăpostirea

Animalele, cu excepția acelor care sunt în mod natural solitare, trebuie adăpostite în grupuri stabile de indivizi compatibili. În cazurile în care este permisă adăpostirea individuală în conformitate cu art. 32 din lege, durata trebuie limitată la perioada minimă necesară și trebuie să se mențină contactul vizual, auditiv, olfactiv și/sau tactil cu celelalte animale. Introducerea sau reintroducerea animalelor în grupuri stabile trebuie să fie supravegheată cu atenție, astfel încât să se evite problemele de incompatibilitate și perturbarea relațiilor sociale.

b) Îmbogățirea mediului de viață

Toate animalele trebuie să dispună de un spațiu cu o complexitate suficientă, de natură să permită manifestarea unei game largi de comportamente normale. Animalele trebuie să beneficieze de un anumit grad de control asupra mediului lor și de o anumită libertate de alegere, pentru a reduce astfel comportamentul indus de stres. Unitățile trebuie să dispună de tehnici de îmbogățire a mediului de viață care largesc gama de activități disponibile pentru animale și intensifică activitățile de adaptare ale acestora, inclusiv exercițiul fizic, căutarea hranei, activitățile de manipulare și cognitive corespunzătoare speciilor. Îmbogățirea mediului de viață în incinte pentru animale trebuie să se adapteze nevoilor speciei, precum și nevoilor individuale ale animalelor respective. Strategiile de îmbogățire a mediului de viață în unități trebuie revizuite și actualizate periodic.

c) Incintele pentru animale

Incintele pentru animale nu trebuie să fie făcute din materiale de natură să dăuneze sănătății animalelor. Proiectarea și construcția

lor trebuie efectuate astfel încât să nu rănească animalele. Exceptând cazul în care sunt de unică folosință, incintele trebuie să fie construite din materiale care rezistă la tehnicile de curățare și decontaminare. Proiectarea podelelor din incintele pentru animale trebuie să se adapteze speciilor și vârstei animalelor și acestea trebuie să fie concepute astfel încât să faciliteze îndepărtarea dejecțiilor.

3.4. Hrănirea

- a) Forma, conținutul și prezentarea dietei trebuie să respecte necesitățile nutriționale și comportamentale ale animalului.
- b) Hrana animalelor trebuie să fie gustoasă și necontaminată. La selectarea materiilor prime, respectiv la producerea și prezentarea hranei, unitățile trebuie să ia măsuri în vederea reducerii la minimum a contaminării chimice, fizice și microbiologice.
- c) Ambalarea, transportul și depozitarea trebuie realizate astfel încât să se evite contaminarea, deteriorarea sau distrugerea. Toate magazinele pentru hrană, recipientele și celelalte ustensile folosite pentru hrănirea animalelor trebuie să fie curățate periodic și, în cazul în care este necesar, sterilizate.
- d) Toate animalele trebuie să aibă acces la hrană și să dispună de suficient spațiu pentru a se limita competiția cu alte animale.

3.5. Adăparea

- a) Animalele trebuie să beneficieze în permanență de apă potabilă necontaminată.
 - b) În situația în care se folosesc sisteme automate de adăpare, acestea trebuie verificate periodic, trebuie întreținute și curățate periodic pentru a se evita accidentele. În cazul în care sunt utilizate cuști cu fund solid, o atenție deosebită trebuie acordată limitării riscului de inundare.
 - c) Trebuie prevăzută adaptarea alimentării cu apă a acvariilor și bazinelor la nevoile și limitele de toleranță ale speciilor individuale de pești, amfibieni și reptile.
- 3.6. Zonele de odihnă și de dormit
- a) Animalele trebuie să dispună în permanență de materiale pentru așternut sau de structuri de dormit adaptate speciilor, inclusiv materiale pentru cuiburi sau structuri pentru animalele de reproducere.
 - b) În interiorul incintelor pentru animale, cu nevoile speciilor, trebuie să se asigure o zonă de odihnă solidă și confortabilă pentru toate animalele. Toate zonele de dormit trebuie menținute curate și uscate.

3.7. Manipularea

Unitățile trebuie să stabilească programe de acomodare și de instruire adecvate animalelor, procedurilor și duratei proiectului.

Secțiunea B Specii - secțiune specifică

1. Șoareci, șobolani, gerbili, hamsteri și cobai

În acest tabel și în toate tabelele următoare referitoare la șoareci, șobolani, gerbili, hamsteri și cobai, "înălțimea incintei" înseamnă distanța verticală dintre podeaua incintei și acoperișul incintei și această înălțime se aplică la peste 50% din suprafața minimă a podelei incintei înainte de adăugarea dispozitivelor de îmbogățire a mediului de viață. La elaborarea procedurilor, trebuie să se țină seama de creșterea potențială a animalelor, astfel încât să se asigure un spațiu adecvat (după cum este detaliat în tabelele 1.1-1.5) pe toată durata studiului.

Tabelul 1.1

Șoareci

	Greutate corporală (g)	Suprafața minimă a incintei (cmp)	Suprafața podelei per animal (cmp)	Înălțimea minimă a incintei (cm)	Data la care se face referire în art. 32 alin. (6) din lege
Cazare normală și în timpul procedurilor	până la 20 inclusiv peste 20 și până la 25 inclusiv peste 25 și până la 30 inclusiv peste 30	330 330 330 330	60 70 80 100	12 12 12 12	1 ianuarie 2017
Reproducție		330 Pentru o pereche monogamă (înrudite sau nu) sau un trio (înrudite). Pentru fiecare femelă suplimentară cu puii săi trebuie să se adauge 180 cmp		12	
Cazare normală la crescători(*) Dimensiunea incintei 950 cmp	sub 20	950	40	12	
Dimensiunea incintei 1.500 cmp	sub 20	1.500	30	12	

(*) Șoarecii înțărcați pot fi ținuti în condițiile acestor densități mai mari ale stocului, pentru o scurtă perioadă după înțărcare până la expediere, cu condiția ca animalele să fie adăpostite în spații mai mari care beneficiază de o îmbogățire adecvată a mediului de viață și ca aceste condiții de adăpostire să nu cauzeze nicio deficiență de bunăstare, precum un nivel crescut de agresivitate, morbiditate sau mortalitate, stereotipii și alte deficiențe comportamentale, pierderea în greutate ori alte reacții de stres fiziologic sau comportamental.

Tabelul 1.2

Șobolani

	Greutate corporală (g)	Suprafața minimă a incintei (cmp)	Suprafața podelei per animal (cmp)	Înălțimea minimă a incintei (cm)	Data la care se face referire în art. 32 alin. (6) din lege
Cazare normală și în timpul procedurilor (*)	până la 200 inclusiv peste 200 și până la 300 inclusiv peste 300 și până la 400 inclusiv peste 400 și până la 600 inclusiv peste 600	800 800 800 800 1.500	200 250 350 450 600	18 18 18 18 18	1 ianuarie 2017
Reproducție		800 Mama și puii săi Pentru fiecare animal adult suplimentar permanent, se adaugă 400 cmp		18	

Cazare normală la crescători (**) Dimensiunea incintei 1.500 cmp	până la 50 inclusiv	1.500	100	18
	peste 50 și până la 100 inclusiv	1.500	125	18
	peste 100 și până la 150 inclusiv	1.500	150	18
	peste 150 și până la 200 inclusiv	1.500	175	18
Cazare normală la crescători (**) Dimensiunea incintei 2.500 cmp	până la 100 inclusiv	2.500	100	18
	peste 100 și până la 150 inclusiv	2.500	125	18
	peste 150 și până la 200 inclusiv	2.500	150	18

(*) În cazul studiilor pe termen lung, în situația în care dimensiunile spațiilor individuale de care dispun animalele scad sub valorile indicate mai sus spre finalul unor asemenea studii, trebuie să se acorde prioritate menținerii unor structuri sociale stabile.
(**) Șobolanii înțărcați pot fi ținuți în condițiile acestor densități mai mari ale stocului, pentru o scurtă perioadă după înțarcare până la expediere, cu condiția ca animalele să fie adăpostite în spații mai mari care beneficiază de o îmbogățire adecvată a mediului de viață și ca aceste condiții de adăpostire să nu cauzeze nicio deficiență de bunăstare, precum un nivel crescut de agresivitate, morbiditate sau mortalitate, stereotipii și alte deficiențe comportamentale, pierderea în greutate ori alte reacții de stres fiziologic sau comportamental.

Tabelul 1.3
Gerbili

	Greutate corporală (g)	Suprafața minimă a incintei (cmp)	Suprafața podelei per animal (cmp)	Înălțimea minimă a incintei (cm)	Data la care se face referire în art. 32 alin. (6) din lege
Cazare normală și în timpul procedurilor	până la 40 inclusiv peste 40	1.200 1.200	150 250	18 18	1 ianuarie 2017
Reproducție		1.200 Pereche monogamă sau trio cu pui		18	

Tabelul 1.4
Hamsteri

	Greutate corporală (g)	Suprafața minimă a incintei (cmp)	Suprafața podelei per animal (cmp)	Înălțimea minimă a incintei (cm)	Data la care se face referire în art. 32 alin. (6) din lege
Cazare normală și în timpul procedurilor	până la 60 inclusiv peste 60 și până la 100 inclusiv peste 100	800 800 800	150 200 250	14 14 14	1 ianuarie 2017
Reproducție		800 Mamă sau pereche monogamă cu pui		14	
Cazare normală la crescători (*)	Sub 60	1.500	100	14	

(*) Hamsterii înțărcați pot fi ținuți în condițiile acestor densități mai mari ale stocului, pentru o scurtă perioadă după înțarcare până la expediere, cu condiția ca animalele să fie adăpostite în spații mai mari care beneficiază de o îmbogățire adecvată a mediului de viață și ca aceste condiții de adăpostire să nu cauzeze nicio deficiență de bunăstare, precum un nivel crescut de agresivitate, morbiditate sau mortalitate, stereotipii și alte deficiențe comportamentale, pierderea în greutate ori alte reacții de stres fiziologic sau comportamental.

Tabelul 1.5
Cobai

	Greutate corporală (g)	Suprafața minimă a incintei (cmp)	Suprafața podelei per animal (cmp)	Înălțimea minimă a incintei (cm)	Data la care se face referire în art. 32 alin. (6) din lege
Cazare normală și în timpul procedurilor	până la 200 inclusiv peste 200 și până la 300 inclusiv peste 300 și până la 450 inclusiv peste 450 și până la 700 inclusiv peste 700	1.800 1.800 1.800 2.500 2.500	200 350 500 700 900	23 23 23 23 23	1 ianuarie 2017
Reproducție		2.500 Pereche cu pui Pentru fiecare femelă de reproducție suplimentară se adaugă 1.000 cmp		23	

(la 11-05-2015, Tabelul 1.5 din anexa nr. 3 a fost modificat de art. unic din LEGEA nr. 96 din 7 mai 2015, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 316 din 8 mai 2015.)

2. Iepuri

În timpul cercetării agricole, în situația în care scopul cercetării necesită ca animalele să fie adăpostite în condiții similare condițiilor de adăpostire a animalelor de fermă, adăpostirea animalelor trebuie să respecte cel puțin standardele prevăzute de Norma sanitară veterinară privind protecția animalelor de fermă, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare

Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 75/2005.
În cadrul incintei trebuie să existe o suprafață mai înaltă. Această suprafață trebuie să le permită animalelor să se întindă, să se așeze și să se deplaseze cu ușurință dedesubt și nu trebuie să acopere mai mult de 40% din suprafața podelei. În cazul în care, din rațiuni științifice sau veterinare, nu se poate folosi o zonă înălțată, incinta trebuie să fie cu 33% mai mare pentru un iepure singur și cu 60% mai mare pentru 2 iepuri.
În cazul în care se asigură o suprafață mai înaltă pentru iepurii cu vârsta mai mică de 10 săptămâni, dimensiunea suprafeței mai înalte trebuie să fie de cel puțin 55 x 25 cm, iar înălțimea față de suprafața podelei trebuie să fie astfel încât animalele să poată utiliza toată suprafața acesteia.

Tabelul 2.1
Iepuri cu vârsta de peste 10 săptămâni
Tabelul 2.1 este valabil atât pentru cuști, cât și pentru țarcuri. Suprafața suplimentară a podelei este de minimum 3.000 cmp pentru fiecare iepure pentru al treilea, al patrulea, al cincilea și al șaselea iepure și trebuie adăugați minimum 2.500 cmp pentru fiecare iepure suplimentar în cazul în care există mai mult de 6 iepuri.

Greutatea finală a corpului (kg)	Suprafața minimă a podelei pentru unul sau două animale armonioase din punct de vedere social (cmp)	Înălțimea minimă (cm)	Data menționată la art. 32 alin. (6) din lege
sub 3 între 3 și 5 inclusiv peste 5	3.500 4.200 5.400	45 45 60	1 ianuarie 2017

Tabelul 2.2
Femelă cu pui

Greutatea femelei (kg)	Suprafața minimă a incintei (cmp)	Supliment pentru cuiburi de fătare (cmp)	Înălțimeaminimă (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
sub 3 între 3 și 5 inclusiv peste 5	3.500 4.200 5.400	1.000 1.200 1.400	45 45 60	1 ianuarie 2017

Tabelul 2.3
Iepuri cu vârsta mai mică de 10 săptămâni
Tabelul 2.3 este valabil atât pentru cuști, cât și pentru țarcuri.

Vârsta	Suprafața minimă a incintei (cmp)	Suprafața minimă a podelei/ animal (cmp)	Înălțimea minimă (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
De la înțârcare până la 7 săptămâni Între 7 și 10 săptămâni	4.000 4.000	800 1.200	40 40	1 ianuarie 2017

Tabelul 2.4
Iepuri: Dimensiuni optime pentru suprafețele mai înalte din incintele cu dimensiunile indicate în tabelul 2.1

Vârsta în săptămâni	Greutatea finală a corpului (kg)	Dimensiunea optimă (cm x cm)	Înălțimea optimă de la podeaua incintei (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
Peste 10	Sub 3 Între 3 și 5 inclusiv Peste 5	55 x 55 55 x 30 55 x 35	25 25 30	1 ianuarie 2017

3. Pisici
Pisicile nu trebuie adăpostite individual pentru mai mult de 24 de ore consecutive. Pisicile care sunt în mod repetat agresive față de alte pisici trebuie adăpostite individual numai dacă nu li se găsește un partener compatibil. Stresul social la toți indivizii adăpostiți în pereche sau în grup trebuie supravegheat cel puțin săptămânal. Femelele cu pui în vârstă de până la 4 săptămâni sau femelele aflate în ultimele două săptămâni de gestație pot fi adăpostite individual.

Tabelul 3
Pisici
Spațiul minim în care poate fi ținută o femelă cu puii săi este spațiul pentru o pisică singură, care trebuie mărit în mod treptat, astfel încât, la vârsta de 4 luni, puii să fi fost relocați conform standardelor de spațiu pentru adulți.
Zonele pentru hrănire și litierele nu trebuie să fie situate la mai puțin de 0,5 m distanță și nu trebuie să fie schimbate între ele.
Tabelul 3: Pisici

	Podea(*) (mp)	Rafturi (mp)	Înălțime (m)	Data prevăzută în Directiva 2010/63/UE
Suprafața minimă pentru un animal adult	1,5	0,5	2	Data precizată la anexa III secțiunea B punctul 3 tabelul 3 din Directiva 2010/63/UE
Pentru fiecare animal suplimentar se adaugă	0,75	0,25	-	

(*) Suprafața podelei fără rafturi
(la 28-07-2019, Tabelul 3 din Secțiunea B , Anexa nr. 3 a fost modificat de Punctul 9, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

4. Câini
Căinilor trebuie să li se asigure, acolo unde este posibil, îngrădituri exterioare. Câinii nu trebuie adăpostiți individual pentru mai mult de 4 ore consecutive.

Incintele interioare trebuie să reprezinte cel puțin 50% din spațiul minim disponibil pentru câini, astfel cum este detaliat în tabelul 4.1.

Standardele de spațiu detaliate în continuare se bazează pe valorile necesare pentru câinii de rasă Beagle, dar rasele de talie mare, precum Saint Bernard sau ogarul irlandez, trebuie să dispună de spații cu dimensiuni mult mai mari decât cele detaliate în tabelul 4.1. Pentru alte rase decât Beagle de laborator, standardele de spațiu trebuie convenite prin consultarea cu personalul veterinar.

Tabelul 4.1
Câini
Câinii adăpostiți în pereche sau în grup pot fi restricționați fiecare la jumătate din spațiul total disponibil (2 mp pentru un câine sub 20 kg, 4 mp pentru un câine peste 20 kg) în situația în care fac obiectul unor proceduri în sensul prezentei legi, în cazul în care această izolare este esențială în scopuri științifice. Perioada în care un câine este ținut într-un astfel de spațiu limitat nu trebuie să depășească 4 ore consecutive.
O femelă care alăptează și puii săi trebuie să beneficieze de aceleași standarde de spațiu ca o femelă singură cu o greutate

echivalentă. Boxele de fătare trebuie proiectate astfel încât femela să se poată deplasa într-o boxă suplimentară sau o zonă înălțată, departe de pui.

Greutate (kg)	Suprafața minimă a incintei (mp)	Suprafața minimă a podelei pentru unul sau două animale (mp)	Pentru fiecare animal suplimentar se adaugă un minim de (mp)	Înălțimea minimă (m)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
Până la 20 inclusiv Peste 20	4 8	4 8	2 4	2 2	1 ianuarie 2017

Tabelul 4.2
Câini - rezerva după înțărcare

Greutatea câinelui (kg)	Suprafața minimă a incintei (mp)	Suprafața minimă a podelei/animal (mp)	Înălțimea minimă (m)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
Până la 5 inclusiv	4	0,5	2	1 ianuarie 2017
Peste 5 și până la 10 inclusiv	4	1,0	2	
Peste 10 și până la 15 inclusiv	4	1,5	2	
Peste 15 și până la 20 inclusiv	4	2	2	
Peste 20	8	4	2	

5.
Tabelul 5: Dihori

	Suprafața minimă a incintei (cmp)	Suprafața minimă a podelei/animal (cmp)	Înălțimea minimă (cm)	Data prevăzută în Directiva 2010/63/UE
Animale până la 600 g inclusiv	4.500	1.500	50	Data precizată la anexa III secțiunea B punctul 5 tabelul 5 din Directiva 2010/63/UE
Animale peste 600 g	4.500	3.000	50	
Masculi adulți	6.000	6.000	50	
Femelă și puii săi	5.400	5.400	50	

(la 28-07-2019, Tabelul 5 din Secțiunea B , Anexa nr. 3 a fost modificat de Punctul 9, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

6. Primate nonumane
Primatele nonumane tinere nu trebuie separate de mamele lor până la o vârstă cuprinsă între 6 și 12 luni, în funcție de specie. Mediul trebuie să ofere primatelor nonumane posibilitatea de a desfășura un program complex de activități zilnice. Incinta trebuie să permită primatelor nonumane să adopte un repertoriu comportamental cât mai vast posibil, să le ofere un sentiment de siguranță și un mediu suficient de complex pentru a le permite animalelor să alerge, să se deplaseze, să se cațere și să sară.

Tabelul 6.1
Marmoseți și tamarini

	Suprafața minimă a incintelor pentru unul (*) sau două animale, plus puii lor cu vârsta mai mică de 5 luni (mp)	Volumul minim pentru fiecare animal suplimentarcu vârsta peste 5 luni (mc)	Înălțimea minimă a incintei (m) (**)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
Marmoseți	0,5	0,2	1,5	1 ianuarie 2017
Maimuțe tamarin	1,5	0,2	1,5	

(*) Animalele trebuie adăpostite individual numai în situații excepționale.
(**) Punctul cel mai înalt al incintei trebuie să fie la cel puțin 1,8 m față de podea.
Pentru marmoseți și tamarini, separarea de mamă nu trebuie să se facă înaintea vârstei de 8 luni.

Tabelul 6.2
Maimuțele veverițe

Suprafața minimă a podelei pentru unul (*) sau două animale (mp)	Volumul minim pentru fiecare animal suplimentar cu vârsta peste 6 luni (mc)	Înălțimea minimă a incintei (m)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
2,0	0,5	1,8	1 ianuarie 2017

(*) Animalele trebuie adăpostite individual numai în situații excepționale.
Pentru maimuțele veverițe, separarea de mamă nu trebuie să se facă înaintea vârstei de 6 luni.

Tabelul 6.3
Macaci și maimuțe verzi africane (*)

	Suprafața minimă a incintei (mp)	Volumul minim al incintei (mc)	Volumul minim/animal (mc)	Înălțimea minimă a incintei (m)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
Animale cu vârsta până în 3 ani inclusiv (**)	2,0	3,6	1,0	1,8	1 ianuarie 2017
Animale cu vârsta peste 3 ani (***)	2,0	3,6	1,8	1,8	

Animale crescute în scopul reproducției (****)			3,5	2,0	
--	--	--	-----	-----	--

(*) Animalele trebuie adăpostite individual numai în situații excepționale.

(**) O incintă cu dimensiuni minime poate fi folosită pentru maximum 3 animale.

(*** O incintă cu dimensiuni minime poate fi folosită pentru maximum două animale.

(****) În coloniile de reproducere nu este necesar niciun spațiu/volum suplimentar pentru animalele tinere cu vârsta de până la 2 ani, adăpostite împreună cu mama lor.

Pentru macaci și maimuțele verzi, separarea de mamă nu trebuie să se facă înaintea vârstei de 8 luni.

Tabelul 6.4

Babuini (*)

	Suprafața minimă a incintei (mp)	Volumul minim al incintei (mc)	Volumul minim/animal (mc)	Înălțimea minimă a incintei (m)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
Animale cu vârsta până în 4 ani inclusiv (**)	4,0	7,2	3,0	1,8	1 ianuarie 2017
Animale cu vârsta peste 4 ani (**)	7,0	12,6	6,0	1,8	
Animale crescute în scopul reproducției (****)			12,6	2,8	

(*) Animalele trebuie adăpostite individual numai în situații excepționale.

(**) O incintă cu dimensiuni minime poate fi folosită pentru maximum două animale.

(*** În coloniile de reproducere nu este necesar niciun spațiu/volum suplimentar pentru animalele tinere cu vârsta de până la 2 ani, adăpostite împreună cu mama lor.

Pentru babuini, separarea de mamă nu trebuie să se facă înaintea vârstei de 8 luni.

7. Animale de fermă

În timpul cercetării agricole, în situația în care scopul cercetării necesită ca animalele să fie adăpostite în condiții similare condițiilor de adăpostire a animalelor de fermă, adăpostirea animalelor ar trebui să respecte cel puțin standardele prevăzute de Norma sanitară veterinară privind protecția animalelor de fermă, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 75/2005, de Norma sanitară veterinară ce stabilește standarde minime pentru protecția viteiilor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 72/2005 și de Norma sanitară veterinară care stabilește standarde minime pentru protecția porcinelor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 202/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Tabelul 7.1

Bovine

Greutate corporală (kg)	Suprafața minimă a incintei (mp)	Suprafața minimă a podelei/animal (mp/animal)	Dimensiunea recipientului pentru hrănirea ad libitum a bovinelor fără coarne (m/animal)	Dimensiunea recipientului pentru rația de hrană a bovinelor fără coarne (m/animal)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 100 inclusiv peste 100 și până la 200 inclusiv peste 200 și până la 400 inclusiv peste 400 și până la 600 inclusiv peste 600 și până la 800 inclusiv peste 800	2,50 4,25 6,00 9,00 11,00 16,00	2,30 3,40 4,80 7,50 8,75 10,00	0,10 0,15 0,18 0,21 0,24 0,30	0,30 0,50 0,60 0,70 0,80 1,00	1 ianuarie 2017

Tabelul 7.2

Ovine și caprine

Greutate corporală (kg)	Suprafața minimă a incintei (mp)	Suprafața minimă a podelei/animal (mp/animal)	Înălțimea minimă a boxelor (m)	Dimensiunea recipientului pentru hrănirea ad libitum (m/animal)	Dimensiunea recipientului pentru rația de hrană (m/animal)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
sub 20 peste 20 și până la 35 inclusiv peste 35 și până la 60 inclusiv peste 60	1,0 1,5 2,0 3,0	0,7 1,0 1,5 1,8	1,0 1,2 1,2 1,5	0,10 0,10 0,12 0,12	0,25 0,30 0,40 0,50	1 ianuarie 2017

Tabelul 7.3: Porcine și porcușori de laborator

Greutate (kg)	Suprafața minimă a incintei ¹⁾ (mp)	Suprafața minimă a podelei/animal (mp/animal)	Suprafața minimă de odihnă/animal (în condiții neutre din punct de vedere termic) (mp/animal)	Data prevăzută în Directiva 2010/63/UE
până la 5 inclusiv	2,0	0,20	0,10	Data precizată la anexa III secțiunea B punctul 7 tabelul 7.3 din Directiva 2010/63/UE
peste 5 și până la 10 inclusiv	2,0	0,25	0,11	
peste 10 și până la 20 inclusiv	2,0	0,35	0,18	
peste 20 și până la 30 inclusiv	2,0	0,50	0,24	
peste 30 și până la 50 inclusiv	2,0	0,70	0,33	
peste 50 și până la 70 inclusiv	3,0	0,80	0,41	

peste 70 și până la 100 inclusiv	3,0	1,00	0,53
peste 100 și până la 150 inclusiv	4,0	1,35	0,70
peste 150	5,0	2,50	0,95
Masculi adulți (exemplare obișnuite)	7,5	-	1,30

^1) Porcinele pot fi izolate în incinte mai mici pe perioade scurte, de exemplu prin compartimentarea incintei principale folosind pereți despărțitori, atunci când această măsură este justificată din motive veterinare sau experimentale, de exemplu, dacă este necesar, consumul de hrană individuală.
(la 28-07-2019, Tabelul 7.3 din Secțiunea B , Anexa nr. 3 a fost modificat de Punctul 9, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

Tabelul 7.4

Cabaline

Latura cea mai joasă este de minimum 1,5 ori mai mare decât înălțimea la greabăn a animalului. Înălțimea amplasamentelor interioare permite animalelor să se ridice pe picioarele din spate, atingând înălțimea lor totală.

Înălțimea la greabăn (m)	Suprafața minimă a podelei/animal (mp/animal)			Înălțimea minimă a incintei (m)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
	Pentru fiecare animal adăpostit individual sau în grupuri de până la 3 animale	Pentru fiecare animal adăpostit în grupuri de 4 sau mai multe animale	Boxe de fătare/ iapă cu mână		
1,00 până la 1,40 peste 1,40 și până la 1,60 inclusiv peste 1,60	9,0 12,0 16,0	6,0 9,0 (2 x IG) ² (*)	16 20 20	3,00 3,00 3,00	1 ianuarie 2017

(*) Pentru a asigura spațiul adecvat, standardele de spațiu pentru fiecare animal individual trebuie să se bazeze pe înălțimea la greabăn (IG).

8. Păsări

În timpul cercetării agricole, în situația în care scopul cercetării necesită ca animalele să fie adăpostite în condiții similare condițiilor de adăpostire a animalelor de fermă, adăpostirea animalelor trebuie să respecte cel puțin standardele prevăzute de Norma sanitară veterinară privind protecția animalelor de fermă, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 75/2005, de Norma sanitară veterinară privind standardele minime pentru protecția găinilor ouătoare, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 136/2006, cu modificările ulterioare, și de Norma sanitară veterinară privind stabilirea normelor minime de protecție a puilor destinați producției de carne, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 30/2010, cu modificările ulterioare.

Tabelul 8.1

Păsări de curte

Dacă aceste dimensiuni minime nu pot fi asigurate din motive științifice, durata izolării trebuie justificată de către persoana care realizează procedura împreună cu personalul veterinar. În aceste circumstanțe, păsările pot fi ținute în compartimente mai mici, cu o îmbogățire potrivită a mediului de viață și cu o suprafață minimă a podelei de 0,75 mp.

Greutatea corpului (g)	Suprafața minimă a incintei (mp)	Suprafața minimă/pasăre (mp)	Înălțimea minimă (cm)	Lungimea minimă a jgheabului de alimentare/pasăre (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 200 inclusiv este 200 și până la 300 inclusiv peste 300 și până la 600 inclusiv peste 600 și până la 1.200 inclusiv peste 1.200 și până la 1.800 inclusiv peste 1.800 și până la 2.400 inclusiv peste 2.400	1,00 1,00 1,00 2,00 2,00 2,00 2,00 2,00	0,025 0,03 0,05 0,09 0,11 0,13 0,21	30 30 40 50 75 75 75	3 3 7 15 15 15 15	1 ianuarie 2017

Tabelul 8.2

Curcan domestic

Laturile incintei vor avea lungimea minimă de 1,5 m. Dacă aceste dimensiuni minime nu pot fi asigurate din motive științifice, durata izolării trebuie justificată de către persoana care realizează procedura împreună cu personalul veterinar. În aceste condiții, păsările pot fi adăpostite în spații mai mici, în care există o îmbogățire potrivită a mediului de viață, și care au o suprafață minimă a podelei de 0,75 mp și o înălțime minimă de 50 cm pentru păsările sub 0,6 kg, 75 cm pentru păsările sub 4 kg, respectiv 100 cm pentru păsările peste 4 kg. Aceste spații pot fi utilizate pentru adăpostirea de grupuri mici de păsări cu dimensiunile prevăzute în tabelul 8.2.

Greutatea corpului (g)	Suprafața minimă a incintei (mp)	Suprafața minimă/pasăre (mp)	Înălțimea minimă (cm)	Lungimea minimă a jgheabului de alimentare/pasăre (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 0,3 inclusiv peste 0,3 și până la 0,6 inclusiv peste 0,6 și până la 1 inclusiv peste 1 și până la 4 inclusiv peste 4 și până la 8 inclusiv peste 8 și până la 12 inclusiv peste 12 și până la 16 inclusiv peste 16 și	2,00 2,00 2,00 2,00 2,00 2,00 2,00 3,00	0,13 0,17 0,30 0,35 0,40 0,50 0,55 1,00	50 50 100 100 100 150 150 150	3 7 15 15 15 20 20 20	1 ianuarie 2017

până la 20 inclusiv peste 20					
---------------------------------	--	--	--	--	--

Tabelul 8.3

Prepelițe

Greutatea corpului (g)	Suprafața minimă a incintei (mp)	Suprafața minimă/pasăre adăpostită în pereche (mp)	Suprafața/pasăre suplimentară adăpostită în grup (mp)	Înălțimea minimă (cm)	Lungimea minimă a jgheabului de alimentare/ pasăre (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6)
până la 150 inclusiv peste 150	1,00 1,00	0,5 0,6	0,10 0,15	20 30	4 4	1 ianuarie 2017

Tabelul 8.4

Rațe și găște

Dacă aceste dimensiuni minime nu pot fi asigurate din motive științifice, durata izolării trebuie justificată de către persoana care realizează procedura împreună cu personalul veterinar. În aceste circumstanțe, păsările pot fi ținute în compartimente mai mici, cu o îmbogățire potrivită a mediului de viață și cu o suprafață minimă a podelei de 0,75 mp. Aceste spații pot fi utilizate pentru a adăposti grupuri mici de păsări, cu standardele de spațiu indicate în tabelul 8.4.

Greutatea corpului (g)	Suprafața minimă a incintei (mp)	Suprafața/ pasăre (mp)*)	Înălțimea minimă (cm)	Lungimea minimă a jgheabului de alimentare/pasăre (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
Rațe					1 ianuarie 2017
până la 300 inclusiv peste 300 și până la 1.200 inclusiv (**)	2,00 2,00	0,10 0,20	50 200	10 10	
peste 1.200 și până la 3.500 inclusiv	2,00 2,00	0,25 0,50	200 200	15 15	
peste 3.500					
Gâște					
până la 500 inclusiv peste 500 și până la 2.000 inclusiv peste 2.000	2,00 2,00 2,00	0,20 0,33 0,50	200 200 200	10 15 15	

*) Aceasta trebuie să cuprindă o zonă minimă de bazin de 0,5 mp/2 mp, cu o adâncime minimă de 30 cm. Bazinul poate ocupa până la 50% din dimensiunea minimă a incintei.

**) Păsările care nu pot încă zbura pot fi adăpostite în compartimente cu o înălțime minimă de 75 cm.

(la 11-05-2015, Tabelul 8.4 din anexa 3 a fost modificat de art. unic din LEGEA nr. 96 din 7 mai 2015, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 316 din 8 mai 2015.)

Tabelul 8.5

Rațe și găște: Dimensiunile minime ale bazinului (*)]

	Suprafața (mp)	Adâncimea (cm)
Rațe	0,5	30
Găște	0,5	între 10 și 30 inclusiv

(*) Dimensiunile bazinului sunt exprimate/2 mp de incintă. Bazinul poate ocupa până la 50% din dimensiunea minimă a incintei.

Tabelul 8.6

Porumbei

Incintele trebuie să fie lungi și înguste (de exemplu, 2 m x 1 m) mai degrabă decât pătrate, astfel încât păsările să poată efectua zboruri scurte.

Mărimea grupului	Suprafața minimă a incintei (mp)	Înălțimea minimă (cm)	Lungimea minimă a jgheabului de alimentare/ pasăre (cm)	Lungimea minimă a stîngheiei/pasăre (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 6 inclusiv între 7 și 12 inclusiv pentru fiecare pasăre suplimentară peste 12	2 3 0,15	200 200	5 5 5	30 30 30	1 ianuarie 2017

Tabelul 8.7

Cinteza zebra

Incintele trebuie să fie lungi și înguste (de exemplu, 2 m x 1 m), astfel încât păsările să poată efectua zboruri scurte. Pentru studiile de reproducție, cuplurile pot fi adăpostite în adăposturi mai mici, cu o îmbogățire potrivită a mediului de viață, cu o suprafață minimă a podelei de 0,5 mp și o înălțime minimă de 40 cm. Durata izolării trebuie justificată de către persoana care realizează procedura împreună cu personalul veterinar.

Mărimea grupului	Suprafața minimă a incintei (mp)	Înălțimea minimă (cm)	Numărul minim de alimentatoare	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 6 inclusiv 7 până la 12 13 până la 20 pentru fiecare pasăre suplimentară peste 20	1,0 1,5 2,0 0,05	100 200 200	2 2 3 1/6 păsări	1 ianuarie 2017

9. Amfibieni

Tabelul 9.1

Urodele acvatice

Lungimea corpului (*) (cm)	Suprafața minimă a a zonei cu apă (cmp)	Suprafața minimă a zonei cu apă pentru fiecare animal suplimentar în cazul adăpostirii în grup (cmp)	Adâncimea minimă a apei (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 10 inclusiv peste 10 și până la 15 inclusiv peste 15 și până la 20 inclusiv peste 20 și până la 30 inclusiv peste 30	262,5 525 875 1.837,5 3.150	50 110 200 440 800	13 13 15 15 20	1 ianuarie 2017

(*) Măsurată de la cap la cloacă
Tabelul 9.2: Anure acvatice^1)

Lungimea corpului^2) (cm)	Suprafața minimă a zonei cu apă (cmp)	Suprafața minimă a zonei cu apă pentru fiecare animal suplimentar în cazul adăpostirii în grup (cmp)	Adâncimea minimă a apei (cm)	Data prevăzută în Directiva 2010/63/UE
sub 6	160	40	6	Data precizată la anexa III secțiunea B punctul 9 tabelul 9.2 din Directiva 2010/63/UE
între 6 și 9 inclusiv	300	75	8	
peste 9 și până la 12 inclusiv	600	150	10	
peste 12	920	230	12,5	

^1) Aceste condiții se aplică bazinelor de creștere, dar nu și bazinelor folosite pentru împerecherea naturală și pentru supraovulație din motive de eficiență, deoarece procedurile din urmă necesită bazine individuale mai mici. Standardele de spațiu sunt stabilite pentru adulții din categoriile de dimensiuni indicate; se recomandă fie excluderea animalelor tinere și a mormolocilor, fie modificarea proporțională a dimensiunilor.

^2) Măsurată de la cap până la cloacă.

(la 28-07-2019, Tabelul 9.2 din Secțiunea B , Anexa nr. 3 a fost modificat de Punctul 9, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

Tabelul 9.3

Anure semiacvatice

Lungimea corpului (*) (cm)	Suprafața minimă a incintei (**) (cmp)	Suprafața minimă pentru fiecare animal suplimentar în cazul adăpostirii în grup (cmp)	Înălțimea minimă a incintei (***) (cm)	Adâncimea minimă a apei (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 5,0 inclusiv peste 5,0 și până la 7,5 inclusiv peste 7,5	1.500 3.500 4.000	200 500 700	20 30 30	10 10 15	1 ianuarie 2017

(*) Măsurată de la cap la cloacă

(**) O treime zonă de uscat, două treimi suprafață cu apă suficientă pentru ca animalele să se poată scufunda.

(***) Măsurată de la zona de uscat până la partea interioară a acoperișului terariului; în afară de aceasta, înălțimea incintei trebuie adaptată la organizarea interiorului.

Tabelul 9.4: Anure semiterestre

Lungimea corpului^1) (cm)	Suprafața minimă a incintei^2) (cmp)	Suprafața minimă pentru fiecare animal suplimentar în cazul adăpostirii în grup (cmp)	Înălțimea minimă a incintei^3) (cm)	Adâncimea minimă a apei (cm)	Data prevăzută în Directiva 2010/63/UE
până la 5,0 inclusiv	1.500	200	20	10	Data precizată la anexa III secțiunea B punctul 9 tabelul 9.4 din Directiva 2010/63/UE
peste 5,0 și până la 7,5 inclusiv	3.500	500	30	10	
peste 7,5	4.000	700	30	15	

^1) Măsurată de la cap la cloacă.

^2) Două treimi zonă de uscat, o treime suprafață cu apă suficientă pentru ca animalele să se poată scufunda.

^3) Măsurată de la zona de uscat până la partea inferioară a acoperișului terenului; în afară de aceasta, înălțimea incintei trebuie adaptată la organizarea interiorului.

(la 28-07-2019, Tabelul 9.4 din Secțiunea B , Anexa nr. 3 a fost modificat de Punctul 9, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

Tabelul 9.5

Anure arboricole

Lungimea corpului (*) (cm)	Suprafața minimă a incintei (**) (cmp)	Suprafața minimă pentru fiecare animal suplimentar în cazul adăpostirii în grup (cmp)	Înălțimea minimă a incintei (***) (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 3,0 inclusiv peste 3,0	900 1.500	100 200	30 30	1 ianuarie 2017

(*) Măsurată de la cap la cloacă

(**) Două treimi zonă de uscat, o treime suprafață cu apă suficientă pentru ca animalele să se poată scufunda.

(***) Măsurată de la zona de uscat până la partea interioară a acoperișului terariului; în afară de aceasta, înălțimea incintei trebuie adaptată la organizarea interiorului.

10. Reptile

Tabelul 10.1

Broaște țestoase acvatice

Lungimea corpului (*) (cm)	Suprafața minimă a zonei cu apă (cmp)	Suprafața minimă a zonei cu apă pentru fiecare animal suplimentar în cazul adăpostirii în grup (cmp)	Adâncimea minimă a apei (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 5 inclusiv peste 5 și până la 10 inclusiv peste 10 și până la 15 inclusiv peste 15 și până la 20 inclusiv peste 20 și până la 30 inclusiv peste 30	600 1.600 3.500 6.000 10.000 20.000	100 300 600 1.200 2.000 5.000	10 15 20 30 35 40	1 ianuarie 2017

(*) Măsurată în linie dreaptă de la vârful din față la vârful din spate al carapacei

Tabelul 10.2

Șerpi tereștri

Lungimea corpului (*) (cm)	Suprafața minimă a podelei (cmp)	Suprafața minimă pentru fiecare animal suplimentar în cazul adăpostirii în grup (cmp)	Înălțimea minimă a incintei (**) (cm)	Data prevăzută la art. 32 alin. (6) din lege
până la 30 inclusiv peste 30 și până la 40 inclusiv peste 40 și până la 50 inclusiv peste 50 și până la 75 inclusiv peste 75	300 400 600 1.200 2.500	150 200 300 600 1.200	10 12 15 20 28	1 ianuarie 2017

(*) Măsurată de la cap la coadă

(**) Măsurată de la zona de uscat până la partea interioară a acoperișului terariului; în afară de aceasta, înălțimea incintei trebuie adaptată la organizarea interiorului.

11. Pești

11.1. Alimentarea cu apă și calitatea apei

Trebuie să se asigure în permanență un debit adecvat de apă de calitate corespunzătoare. Debitul de apă din sistemele de recirculare sau filtrarea la nivelul bazinelor trebuie să fie suficientă și să asigure menținerea la niveluri acceptabile a parametrilor de calitate a apei. Apa trebuie filtrată sau tratată pentru a se îndepărta substanțele dăunătoare pentru pești, în cazul în care acest lucru este necesar. Parametrii de calitate a apei trebuie să se încadreze în orice moment în intervalul acceptabil care corespunde menținerii activității și fiziologiei normale pentru o specie și un stadiu de dezvoltare date. Debitul de apă trebuie să fie adecvat pentru a permite peștilor să înoate corect și să mențină un comportament normal. Peștilor trebuie să li se acorde o perioadă adecvată pentru acclimatizarea și adaptarea la schimbările legate de condițiile de calitate a apei.

11.2. Oxigen, compuși ai azotului, pH și salinitate
Concentrația de oxigen trebuie să fie adecvată speciilor și contextului în care sunt adăpostiți peștii. În cazul în care este necesar, trebuie să se asigure aerarea suplimentară a bazinului cu apă. Concentrația compușilor azotului trebuie menținută la un nivel scăzut. Nivelul pH-ului trebuie adaptat speciilor și menținut cât de stabil posibil. Salinitatea trebuie adaptată cerințelor speciilor de pești și stadiului de viață al peștilor. Modificările de salinitate trebuie să se facă gradual.

11.3. Temperatură, iluminat, zgomot

Temperatura trebuie să fie menținută în intervalul optim pentru speciile de pești implicate și la o valoare cât de stabilă posibil. Modificările de temperatură trebuie să se facă gradual. Peștii trebuie expuși la o perioadă de lumină adecvată. Nivelurile de zgomot trebuie menținute la valori minime și, acolo unde este posibil, echipamentele care produc zgomot sau vibrații, precum generatoarele de putere ori sistemele de filtrare, trebuie separate de bazinele de adăpostire a peștilor.

11.4. Densitatea stocului și complexitatea mediului

Densitatea stocului de pește trebuie să se bazeze pe totalitatea nevoilor peștilor în materie de condiții de mediu, sănătate și bunăstare. Peștii trebuie să beneficieze de un volum de apă suficient pentru a înota normal, care să țină seama de dimensiunea, vârsta, sănătatea peștilor și metoda de hrănire a acestora. Peștii trebuie să beneficieze de o îmbogățire adecvată a mediului de viață, precum zone de refugiu sau substrat, cu excepția cazului în care caracteristicile comportamentale sugerează că niciuna dintre aceste îmbogățiri nu este necesară.

11.5. Hrănirea și manipularea

Peștii trebuie să beneficieze de un regim alimentar corespunzător, hrănirea făcându-se într-un ritm adecvat. Trebuie acordată o atenție deosebită hrănirii peștilor larvari pe durata oricărei tranziții de la hrana naturală la cea artificială. Manipularea peștilor trebuie redusă la strictul necesar.

Anexa nr. 4

Metode de ucidere a animalelor

1. În procesul de ucidere a animalelor se utilizează metodele cuprinse în tabelul de mai jos.

Pot fi utilizate alte metode decât cele cuprinse în tabel:

a) asupra animalelor inconștiente, cu condiția ca animalele respective să nu redevină conștiente înaintea morții;
b) asupra animalelor utilizate în cercetarea agricolă, în situația în care scopul proiectului necesită ca animalele să fie adăpostite în condiții similare condițiilor de adăpostire a animalelor de fermă; respectivele animale pot fi ucise cu cerințele stabilite în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1.099/2009 al Consiliului din 24 septembrie 2009 privind protecția animalelor în momentul uciderii.

2. Uciderea animalelor se finalizează utilizând una dintre următoarele metode:

a) confirmarea încetării permanente a circulației;

b) distrugerea creierului;

c) dislocarea gâtului;

d) exsanguinarea; sau

e) confirmarea instalării rigor mortis.

3. Tabel

Animale - remarci/metode	Pești	Amfibieni	Reptile	Păsări	Rozătoare	Iepuri	Câini, pisici, dihori și vulpi	Mamifere mari	Primate nonumane
Supradoză de anestezic	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Tijă perforantă	X	X	(2)	X	X	-	X	-	X
Dioxid de carbon	X	X	X	-	(3)	X	X	X	X

Dislocarea cervicală	X	X	X	(4)	(5)	(6)	X	X	X
Lovire/Lovitură penetrativă în cap	-	-	-	(7)	(8)	(9)	(10)	X	X
Decapitarea	X	X	X	(11)	(12)	X	X	X	X
Asomarea electrică	(13)	(13)	X	(13)	X	(13)	(13)	(13)	X
Gaze inerte (Ar, N ₂)	X	X	X	-	-	X	X	(14)	X
Împuşcarea cu glonţ liber cu ajutorul unor carabine, pistoale şi muniţie adecvate	X	X	(15)	X	X	X	(16)	(15)	X

(la 04-08-2018, Tabelul de la Punctul 3. , Anexa 4 a fost modificat de Punctul 35, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

Cerinţe

1. După caz, se utilizează după sedarea prealabilă.
2. Se utilizează exclusiv pentru reptilele mari.
3. Se utilizează numai cu umplere gradată. Nu se utilizează pentru rozătoarele în formă de făt sau nou-născute.
4. Se utilizează numai pentru păsările mai mici de 1 kg. Păsările de peste 250 g sunt sedate.
5. Se utilizează numai pentru rozătoarele mai mici de 1 kg. Rozătoarele de peste 150 g sunt sedate.
6. Se utilizează numai pentru iepurii mai mici de 1 kg. Iepurii de peste 150 g sunt sedați.
7. Se utilizează numai pentru păsări mai mici de 5 kg.
8. Se utilizează numai pentru rozătoare mai mici de 1 kg.
9. Se utilizează numai pentru iepuri mai mici de 5 kg.
10. Se utilizează numai pentru nou-născuți.
11. Se utilizează numai pentru păsări mai mici de 250 g.
12. Se utilizează numai dacă alte metode nu sunt posibile.
13. Este necesar un echipament special.
14. Se utilizează numai pentru porcine.
15. Se utilizează numai de către trăgători experimentați în condiții de teren.
16. Se utilizează numai în condiții de teren, de către trăgători experimentați, în situația în care alte metode nu sunt posibile.

Anexa nr. 5

- LISTA
elementelor prevăzute la art. 22 alin. (6) din lege
1. Legislația națională în vigoare relevantă pentru achiziționarea, creșterea, îngrijirea și folosirea animalelor în scopuri științifice
 2. Etica aplicabilă relației animal-om, valoarea intrinsecă a vieții și argumentele pro și contra folosirii animalelor în scopuri științifice
 3. Biologia fundamentală și specifică speciilor corespunzătoare corelată cu anatomia, caracteristicile fiziologice, reproducerea, genetica și modificările genetice
 4. Comportamentul animalelor, tehnici de creștere și îmbunătățirea mediului de viață al acestora
 5. Metode de manipulare și proceduri specifice speciilor, după caz
 6. Gestionarea sănătății animalelor și igienă
 7. Recunoașterea manifestărilor de stres, durere și suferință specifice celor mai comune specii de laborator
 8. Anestezia, metode de atenuare a durerii și uciderea
 9. Utilizarea unor puncte finale umane
 10. Cerințele legate de înlocuire, reducere și îmbunătățire
(la 04-08-2018, Punctul 10. din Anexa 5 a fost modificat de Punctul 36, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)
 11. Conceperea de proceduri și de proiecte, după caz

Anexa nr. 6

- LISTA
elementelor prevăzute la art. 36 alin. (2) lit. c) din lege
1. Pertinența și justificarea următoarelor aspecte:
 - a) utilizarea animalelor, inclusiv originea animalelor necesare, numărul estimat, speciile și etapele de viață;
 - b) proceduri.
 2. Aplicarea metodelor de înlocuire, reducere și îmbunătățire în cazul procedurilor pe animale
 3. Folosirea planificată a anesteziei, analgeziei și a altor metode de atenuare a durerii
 4. Reducerea, evitarea și alinarea oricărei forme de suferință a animalelor de la naștere până la moarte, după caz
 5. Utilizarea unor puncte finale umane
 6. Strategia experimentală sau observațională și proiectarea statistică în vederea reducerii la minimum a numărului de animale, a durerii, a suferinței, a stresului și a impactului asupra mediului, acolo unde este cazul
 7. Reutilizarea animalelor și efectul cumulativ asupra animalelor
 8. Clasificarea propusă a severității procedurilor
 9. Evitarea dublării nejustificate a procedurilor, acolo unde este cazul
 10. Condițiile de adăpostire, creștere și îngrijire pentru animale
 11. Metode de ucidere
 12. Competența persoanelor implicate în proiect

Anexa nr. 7

Clasificarea severității procedurilor
Severitatea unei proceduri se determină prin intensitatea durerii, a suferinței, a stresului sau a vătămarilor de durată care se așteaptă să fie suportate de un animal individual pe parcursul procedurii.

Secțiunea I Categorii de severitate a procedurilor

Categoriile de severitate a procedurilor sunt următoarele:

1. Fără recuperare:
Procedurile realizate sub anestezie generală, la finalul căreia animalul nu își recapătă cunoștința, sunt clasificate drept fără recuperare.
2. Superficial:
Procedurile efectuate pe animale, în urma cărora este probabil ca animalele să prezinte durere, suferință sau stres superficial pe termen scurt, precum și procedurile care nu afectează semnificativ confortul ori starea generală a animalelor sunt clasificate drept superficiale.
3. Moderat:
Procedurile efectuate pe animale, în urma cărora este probabil ca animalele să prezinte durere, suferință sau stres moderat pe termen scurt ori durere, suferință sau stres superficial pe termen lung, precum și procedurile care pot afecta moderat confortul ori starea generală a animalelor sunt clasificate drept moderate.

4. Sever:

Procedurile efectuate pe animale, în urma cărora este probabil ca animalele să prezinte durere, suferință sau stres severe ori durere, suferință sau stres moderat pe termen lung, precum și procedurile care pot afecta sever confortul ori starea generală a animalelor sunt clasificate drept severe.

Secțiunea a II-a Criterii de atribuire

Atribuirea categoriei de severitate trebuie să ia în considerare orice intervenție asupra unui animal sau orice manipulare a acestuia în cadrul unei proceduri definite. Aceasta se bazează pe cele mai severe efecte care se așteaptă să fie resimțite de un animal individual după aplicarea tuturor tehnicilor de îmbunătățire adecvate.

În situația în care se atribuie o categorie particulară unei proceduri, se ține seama de tipul procedurii și de un număr de alți factori. Toți acești factori sunt analizați de la caz la caz.

Factorii legați de procedură sunt în principal următorii:

1. tipul manipulării;
2. natura durerii, a suferinței, a stresului sau a vătămarilor de durată cauzate de (toate elementele) procedură (procedurii), intensitatea, durata, frecvența acestora și multiplicitatea tehnicilor utilizate;
3. suferința cumulată în cadrul unei proceduri;
4. imposibilitatea exprimării comportamentului natural, inclusiv restricții în ceea ce privește standardele de adăpostire, creștere și îngrijire.

În secțiunea a III-a se prezintă exemple de proceduri pentru fiecare categorie de severitate pe baza factorilor care au legătură cu procedura în sine. Acestea oferă o primă indicație cu privire la clasificarea care ar fi cea mai adecvată pentru un anumit tip de procedură.

Cu toate acestea, în sensul clasificării finale a severității pentru o procedură, trebuie luați în considerare următorii factori suplimentari, evaluați de la caz la caz:

1. tipul de specii și genotipul;
2. stadiul de dezvoltare, vârsta și sexul animalului;
3. instruirea animalului pentru un anumit tip de procedură;
4. dacă animalul urmează să fie reutilizat, gradul real de severitate a procedurilor anterioare;
5. metodele utilizate pentru reducerea sau eliminarea durerii, a suferinței și a stresului, inclusiv îmbunătățirea condițiilor de adăpostire, creștere și îngrijire;
6. puncte finale umane.

Secțiunea a III-a Exemple de tipuri diferite de proceduri pentru fiecare categorie de severitate pe baza factorilor care au legătură cu tipul de procedură

1. Superficial:

- a) administrarea anesteziei, cu excepția situațiilor în care scopul unic esteuciderea;
- b) studiu farmacocinetic în cadrul căruia se administrează o singură doză și este prelevat un număr limitat de mostre de sânge (totalizând < 10 % din volumul sanguin) și în cadrul căruia nu se așteaptă ca substanța să producă vreun efect advers detectabil;
- c) imagistica neinvazivă a animalelor (de exemplu, RMN) cu sedarea sau anestezia adecvată;
- d) proceduri superficiale, de exemplu, biopsii ale urechii și ale cozii, implantarea subcutanată nechirurgicală a minipompelor și a microcipurilor;
- e) utilizarea de echipamente externe de telemetrie care cauzează numai un disconfort minor animalelor sau interferează puțin cu activitatea lor și cu comportamentul lor normal;
- f) administrarea de substanțe pe căi subcutanate, intramusculare, intraperitoneale, prin gavaj și intravenos prin vasele de sânge superficiale, în situația în care substanța nu are mai mult de un impact superficial asupra animalului, iar volumele se încadrează în limitele adecvate dimensiunii și speciei animalului;
- g) inducerea de tumori sau tumorile spontane, care nu cauzează efecte clinice adverse detectabile (de exemplu, noduli mici, subcutanați, neinvazivi);
- h) creșterea animalelor modificate genetic, în scopul obținerii unui fenotip afectat superficial;
- i) hrănirea cu diete modificate, care nu întrunesc toate cerințele nutriționale ale animalului și care se așteaptă să cauzeze o anomalie clinică superficială pe durata studiului;
- j) imobilizarea pe termen scurt (< 24 h) în cuști metabolice;
- k) studii comportamentale care implică privarea pe termen scurt de partenerii sociali și izolarea indivizilor adulți din speciile sociabile (șoareci și șobolani);
- l) modele care expun animalele la stimuli nocivi care sunt asociați imediat cu un nivel superficial de durere, suferință sau stres și pe care animalele îi pot evita cu succes;
- m) o combinație sau o cumulare a următoarelor exemple poate avea drept rezultat clasificarea ca "superficial":
 - (i) evaluarea compoziției organismului prin măsurători neinvazive și imobilizare minimă;
 - (ii) monitorizarea ECG prin tehnici neinvazive cu imobilizarea minimă sau fără imobilizarea animalelor obișnuite cu acestea;
 - (iii) utilizarea de echipamente externe de telemetrie care se așteaptă să nu cauzeze niciun disconfort animalelor adaptate social și care nu interferează cu activitatea normală și cu comportamentul normal;
 - (iv) creșterea animalelor modificate genetic la care nu se așteaptă să aibă vreun fenotip clinic negativ detectabil;
 - (v) adăugarea de markeri inerti în hrană pentru a urmări traseul alimentelor pe parcursul digestiei;
 - (vi) privarea de hrană forțată pentru <24 h în cazul șobolanilor adulți;
 - (vii) testarea în câmp deschis.

2. Moderat:

- a) aplicarea frecventă de substanțe de testat care produc efecte clinice moderate și prelevarea de mostre de sânge (> 10% din volumul sanguin) de la un animal conștient pe parcursul câtorva zile fără înlocuirea volumului sanguin;
- b) studii pentru stabilirea concentrațiilor care produc toxicitate acută, teste de toxicitate/carcinogenicitate cronică, care duc la încheierea procedurii fără moartea animalului;
- c) intervențiile chirurgicale realizate sub anestezie generală și cu analgezice potrivite, asociate cu durere, suferință sau cu afectarea stării generale postoperatorii. Exemplele includ: toracotomie, craniotomie, laparotomie, orhidectomie, limfadenectomie, tiroidectomie, chirurgie ortopedică cu stabilizare efectivă și gestionare a rănilor, transplant de organe cu gestionarea efectivă a respingerii, implant chirurgical de catetere sau echipamente biomedicale (de exemplu, echipamente de transmisie la distanță, minipompe etc.);
- d) modele de inducere a tumorilor sau tumorile spontane, susceptibile de a cauza durere ori stres moderat sau de a afecta moderat comportamentul normal;
- e) iradierea sau chimioterapia cu o doză subletală ori cu o doză în mod normal letală, dar cu reconstituirea sistemului imunitar. Efectele adverse așteptate sunt superficiale sau moderate și limitate în timp (< 5 zile);
- f) creșterea animalelor modificate genetic în scopul obținerii unui fenotip afectat moderat;
- g) crearea de animale modificate genetic prin proceduri chirurgicale;
- h) utilizarea cuștilor metabolice care implică restricționarea moderată a mișcărilor pe durată prelungită (până la 5 zile);
- i) studii efectuate în condiții de diete modificate, care nu întrunesc toate cerințele nutriționale ale animalului și care se așteaptă să cauzeze o anomalie clinică moderată pe durata studiului;
- j) privarea de hrană forțată pentru 48 h în cazul șobolanilor adulți;
- k) declanșarea reacțiilor de evadare și a reacțiilor de evitare în care animalul este incapabil să evadeze sau să evite stimulul și care se așteaptă să producă un stres moderat.

3. Sever:

- a) teste de toxicitate în care punctul final este moartea sau susceptibile de a provoca moartea din accidente și în care sunt induse stări patofiziologice severe. De exemplu, testarea toxicității acute cu doză unică (a se vedea orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică privind experimentele);
- b) testarea unui dispozitiv în cazul în care defectarea acestuia poate cauza durere sau stres sever ori moartea animalului (de exemplu, dispozitive de asistență cardiacă);
- c) testarea eficacității unui vaccin caracterizată de afectarea de manieră persistentă a stării generale a animalului, îmbolnăvirea progresivă care conduce la moarte, asociată cu durere, stres sau suferință moderată de lungă durată;
- d) iradierea sau chimioterapia cu o doză letală fără reconstituirea sistemului imunitar ori reconstituirea cu producerea bolii de reacție a grefei contra gazdei;
- e) modele cu tumori induse sau cu tumori spontane, care se așteaptă să cauzeze o îmbolnăvire progresiv letală asociată cu durere, stres sau suferință moderată, de lungă durată. De exemplu, tumorile care cauzează cașexie, tumorile invazive ale oaselor, tumorile cu răspândirea metastatică și tumorile cu ulcerare;

(la 28-07-2019, Litera e) din Punctul 3. , Secțiunea a III-a , Anexa nr. 7 a fost modificată de Punctul 10, Articolul I din LEGEA nr. 149 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019)

f) intervențiile chirurgicale și de altă natură efectuate pe animale sub anestezie generală care se așteaptă să producă durere, suferință sau stres postoperatoriu moderat persistent sau grav ori să afecteze de manieră severă și persistentă starea generală a animalelor. Producerea de fracturi instabile, toracotomia fără utilizarea analgezicelor adecvate sau traume care induc insuficiența mai multor organe;

(la 04-08-2018, Litera f) din Punctul 3. , Secțiunea a III-a , Anexa 7 a fost modificată de Punctul 37, Articolul I din LEGEA nr. 199 din 20 iulie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 669 din 01 august 2018)

g) transplantul de organe în situația în care respingerea organului poate conduce la un stres sever sau la afectarea de manieră severă a stării generale a animalului (de exemplu, xenotransplantul);

h) creșterea animalelor cu malformații genetice susceptibile de a produce afectarea de manieră severă și persistentă a stării generale, de exemplu, boala Huntington, distrofie musculară, modele de nevrită cronică recidivantă;

i) utilizarea cuștilor metabolice care presupune limitarea severă a libertății de mișcare pe durată prelungită;

j) șocul electric care nu poate fi evitat de animal (de exemplu, pentru a produce o neajutorare dobândită);

k) izolarea completă pe perioade prelungite a speciilor sociale, de exemplu, câinii sau primatele nonumane;

l) stresul provocat de imobilizare pentru a induce ulcerul gastric sau stopul cardiac la șobolani;

m) testele de înot sau de exercițiu forțat care au drept punct final epuizarea.
